

Актуални възможности за финансиране на проекти за общини

Ноември 2011 г.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНО ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИ НА ОБЩИНИ

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2007-2013Г.	3
Мярка 223 „Първоначално залесяване на неземеделски земи”	4
Мярка 226 „Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности”	9
Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони”	11
Мярка 322 „Обновяване и развитие на населените места”	12
Мярка 313 „Насърчаване на туристическите дейности”	13
Мярка 41 „ Прилагане на стратегиите за местно развитие” и Мярка 431“Управление на местни инициативни групи (МИГ), придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за МИГ, прилагащи стратегии за местно развитие	13
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ	15
„Подкрепа за развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите”	15
„Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение”	19
ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И ТУРЦИЯ, СЪФИНАНСИРАНА ОТ ИНСТРУМЕНТА ЗА ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНА ПОМОЩ (ССИ 2007СВ16ІР0008)	20
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ	28
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА	29
„Подкрепа за развитието на клъстерите в България”	29
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ОКОЛНА СРЕДА 2007-2013Г.	34
Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в агломерации между 2 000 и 10 000 е.ж.	34
ОП“РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”	40
‘Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства’	40
‘Реинтеграция на отпаднали ученици в образователната система’	44
КРАСИВА БЪЛГАРИЯ	46
ЯПОНСКА ПРАВИТЕЛСТВЕНА ПОМОЩ ЗА РАЗВИТИЕ (ODA)	47
ПРОГРАМА „ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ” НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА И МЕЖДУНАРОДЕН ФОНД „КОЗЛОДУЙ”	48
НОРВЕЖКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ В БЪЛГАРИЯ	51
ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ НА ЕИП	52

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2007-2013Г.

Предназначението на ПРСР 2007-2013г. е подобряването на условията за живот и труд в селските райони в България и развитието на конкурентноспособно селско и горско стопанство.

Общият бюджет на програмата за периода 2007-2013г. е 2 922,5 млн.евро.

Средствата за подпомагане са разпределени в 4 т. нар. оси, които обединяват мерки за подкрепа:

- Ос 1 Подобряване на конкурентноспособността на земеделския и горски сектор - прилага се на територията на цялата страна, чрез 10 мерки;
- Ос 2 Подобряване на околната среда и селската природа (управление на земята) - прилага се различен географски обхват, за единица площ - компенсаторни плащания, чрез 8 мерки;
- Ос 3 Качеството на живот в селските райони и разнообразяване на селската икономика - прилага се за проекти в селските райони, чрез 6 мерки;
- Ос 4 ЛИДЕР - на териториален принцип за изпълнение на местни стратегии за развитие в селските райони, придобиване на умения и оживяване на териториите и управление на дейностите на Местни инициативни групи (МИГ), чрез 3 мерки.

Потенциални бенефициенти на програмата са:

Приоритетна ос 1 - земеделски производители; собственици на гори вкл. техни сдружения - частни и общински; микро-, малки и средни предприятия от хранително-преработвателния сектор;

Приоритетна ос 2 - земеделски производители от необлагодетелствани райони, земеделски производители желязци да се занимават с биологично земеделие; собственици на гори вкл. техни сдружения; собственици и/или ползватели на гори и земеделски земи, чиито места попадат в обхвата на Европейската екологична мрежа Натура 2000;

Приоритетна ос 3 - Общини от селските райони (посочени в Приложение №6 на ПРСР): земеделски производители; микропредприятия; общини; юридически лица с нестопанска цел (включително читалища); юридически и физически лица; образователни и квалифициращи институции;

Приоритетна ос 4 - Местни инициативни групи (МИГ), физически и юридически лица, неправителствени организации и общини в районите, където има одобрена и действаща МИГ.

По програмата могат да се финансират следните дейности:

- Професионално обучение за работещи в земеделието, хранителната промишленост и горите; информационни образователни издания и други информационни дейности за тях; безплатни консултантски услуги за млади фермери
- Инвестиции в модернизация на земеделските стопанства - закупуване, ремонт или строеж на сгради, осигуряване на оборудване, инвестиции за постигане на съответствие със стандартите на ЕС; изграждане на системи за управление на качеството, закупуване на патенти, софтуер, предварителни проучвания за стартиране на проект и др;
- Подобряване на икономическата стойност на горите чрез лесоустройствени проекти, оборудване и пр.
- Инвестиции в микро, малки или средни предприятия, които преработват или извършват маркетинг на мляко, месо, плодове и зеленчуци, вкл. гъби, пчелен мед, зърнени продукти, растителни и животински масла, медицински растения и билки и др. /оборудване, ремонт на сгради, закупуване на земя, транспорт, оборудване, софтуер, и др.
- Изграждане и модернизация на селскостопански пътища и пътни съоръжения; подобряване на инфраструктурата за напояване и отводняване на земеделските земи
- Доброволна и колективна комасация на земята
- Превантивни дейности срещу наводнения и възстановяване на земеделски територии от природни бедствия
- Помощ за създаването на организации на производители за определени продукти
- Инвестиции в развитие на селски туризъм, местно занаятчийство, възобновими източници на енергия;

- използване на остатъчни продукти от земеделието и горското стопанство като биомаса за енергийни нужди
- Насърчаване на туризъм чрез изграждане на посетителски центрове; на пешеходен и спортен туризъм; пътепоказатели и маршрути; обновяване на музеи и експозиции на открито и закрито; маркетингови стратегии; изграждане на електронни системи за резервация и промоция на туристически продукти
- Инвестиции за създаване на услуги за населението на селските райони- културни и обучителни дейности; грижи за деца; езикови курсове; психологически консултации; достъп до Интернет; биогорива; транспортни услуги за групи в неравностойно положение;
- Инвестиции в инфраструктурата на селата - общински пътища, улици, мостове, канализация, водоснабдяване, площадки, градини, възобновяване на сгради с обществено значение
- Насърчаване на местното участие и развиване на умения за изготвяне и прилагане на местни стратегии за развитие - обучения, срещи, семинари, информационни материали

За повече информация: <http://prsr.government.bg/>

Мярка 223 „Първоначално залесяване на неземеделски земи”

Подпомагат се проекти, които допринасят за постигане на целите по мярката:

- увеличаване на лесистостта в равнинните райони;
- намаляване на ерозията и предпазване на земята от маргинализация;
- подобряване на водния баланс в подкрепените територии

Финансова помощ се предоставя за инвестиции, извършвани върху всички неземеделски земи на територията на цялата страна, независимо от собствеността им, попадащи във:

- общини с лесистост по-малко от 60 % (приложение № 1), или
- райони с висок и среден риск от ерозия (приложение № 2).

Финансова помощ се предоставя за създаване на горски култури, включващи следните дейности:

1. създаване на горски култури, което включва:

- а) изготвяне на технологичен план за залесяване;
- б) почвоподготовка;
- в) транспорт и временно съхранение на посадъчния материал;
- г) закупуване на посадъчен материал;
- д) разходи за труд при залесяване;
- е) ограждане на залесената територия;

2. поддържане на създадените горски култури, което включва:

- а) попълване (презасяване или презасаждане);
- б) отглеждане на новосъздадените горски култури до 5 години след залесяването.

Разходите за поддържане са допустими за подпомагане само при залесяване на изоставена земеделска земя за горски култури, създадени по т.1.

При залесяване с дървесни видове с турнус на сеч до 14 години са допустими само разходите по т. 1.

Недопустими за подпомагане са дейности, свързани със засаждане и отглеждане на коледни дръвчета, както и самостоятелни дейности по т. 1 и 2.

Залесявания в местата по националната екологична мрежа Натура 2000 са допустими за подпомагане само ако са предвидени в плана за управление на съответното място.

Финансова помощ се предоставя и за предварителни разходи за изготвяне на технологичен план за залесяване по т. 1, буква "а".

Финансовата помощ не може да надхвърля:

- 100% от общите допустими разходи по проект, чийто бенефициент е община от селски район;
- 80% от общите допустими разходи за проекти, които не отговарят на изискванията по т. 1, но най-малко 75 % от територията, на която се осъществяват, се намира в необлагодетелстван район и/или в обхвата на местата по националната екологична мрежа Натура 2000;

- **70%** процента от одобрените разходи по проекти, които не отговарят на условията по т. 1 и 2.

Не се предоставя финансова помощ за дейности, извършени преди подаване на заявлението за подпомагане, с изключение на разходите по подготовка. Ползвателят на помощта може да кандидатства за предоставяне на финансова помощ по нов проект след подаване на заявление за окончателно плащане за създаване на културата по предишен проект, одобрен за подпомагане при условията и по реда на тази наредба, с изключение на общините.

Минималният размер на общите допустими разходи, за които се кандидатства по проекта, е левовата равностойност на **1 200 евро**.

Максималният размер на общите допустими разходи, за които се кандидатства по проекта, е левовата равностойност на **300 000 евро**.

Размерът на допустимите разходи не може да надхвърля следните стойности:

- **за иглолистни култури:** при наклон, по-малък или равен на 10,0° - 1815 евро/ха, а при наклон, по-голям от 10,0° - 1890 евро/ха;
- **за широколистни култури:** при наклон, по-малък или равен на 10,0° - 2955 евро/ха, а при наклон, по-голям от 10,0° - 3030 евро/ха;
- за смесени култури размерът на допустимите разходи ще се определя въз основа на разходите според процента на смесване на широколистни и иглолистни култури.

Размерът на допустимите разходи не може да надхвърля:

- за презасяване или презасаждане на загубените след залесяването фиданки (по веднъж за първата, втората и третата година след създаването) разходите за всяка година не могат да надвишават 10 на сто от разходите за създаване;
- за отглеждане през 5-годишния период след създаването - до левовата равностойност на 90 евро/ха за всяко отглеждане, извършвано, както следва:
 - а) до три пъти годишно за първите две години след първоначалното залесяване;
 - б) до два пъти годишно за третата година след първоначалното залесяване;
 - в) до един път годишно за четвъртата и петата година след първоначалното залесяване.

За подпомагане при условията и по реда на тази наредба могат да кандидатстват:

- физически лица, ЕТ и юридически лица, собственици на неземеделски земи с площ над 0,5 ха;
- общини, притежаващи неземеделски земи с площ над 1,0 ха;
- държавни горски стопанства (ДГС), държавни ловни стопанства (ДЛС), дирекции на национални паркове (ДНП) и научноизследователски горски стопанства, стопанисващи неземеделски земи с площ над 1,0 ха.

Юридическите лица и едноличните търговци се подпомагат, при условие че са регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията.

Едноличните търговци и юридическите лица, с изключение на регистрираните по Закона за вероизповеданията, трябва да са вписани в Търговския регистър към Агенцията по вписванията.

Кандидатите, които са физически лица, юридически лица, ЕТ и общини - проектите се изпълняват върху имоти, собственост на кандидата. Кандидатите, които са държавни горски стопанства (ДГС), държавно ловно стопанство (ДЛС), дирекции на национални паркове (ДНП) и научноизследователски горски стопанства проектите се изпълняват върху имоти, управлявани от кандидата.

Проектите на кандидати физически лица, юридически лица, ЕТ и общини са допустими за подпомагане, в случай че предвижданите дейности съответстват на приоритетите на общинския план за развитие на съответната община, приет с решение на общинския съвет. За създаване на горски култури се използват само дървесни видове според типа на месторастенето, а от тях се дава предпочитание на местните видове.

Не се предоставя финансова помощ за проекти в местата по националната екологична мрежа Natura 2000, които не отговарят на изискванията на Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане, както и предвидените ограничения в заповедите за определянето на тези места и плановете за управлението им.

Срок за подаване на проекти:

Ноември-Декември 2011г.

Списък на общините с лесистост, по-малка от 60 %

Област	Община
1	2
Лесистост до 60 %	
Благоевград	Разлог, Сандански, Сатовча, Струмяни
Бургас	Несебър, Руен
Варна	Бяла, Долни чифлик
Велико Търново	Елена
Видин	Белоградчик, Чупрене
Габрово	Трявна
Кърджали	Ардино, Крумовград, Черноочене
Кюстендил	Невестино, Рила, Сапарева баня
Ловеч	Троян
Монтана	Вършец, Георги Дамяново, Чипровци
Пазарджик	Брацигово, Панагюрище, Пещера
Перник	Земен, Трън
Пловдив	Карлово, Кричим
Стара Загора	Мъглиж
София	Ботевград, Долна баня, Ихтиман, Копривщица, Костенец, Мирково, Пирдоп, Самоков, Своге, Челопеч
Хасково	Ивайловград
Шумен	Върбица, Смядово
Лесистост до 50 %	
Благоевград	Благоевград, Петрич, Хаджи-димово
Бургас	Созопол, Сунгурларе
Варна	Дългопол
Велико Търново	Златарица
Габрово	Габрово
Кърджали	Кърджали, Момчилград
Кюстендил	Бобошево, Кочериново, Кюстендил, Трекляно
Ловеч	Априлци, Угърчин
Монтана	Берковица
Пловдив	Асеновград, Родопи, Сопот
Силистра	Алфатар
Сливен	Сливен
Стара Загора	Казанлък, Николаево
София	Годеч, Горна Малина, Правец
Хасково	Минерални бани, Стамболово
Лесистост до 40 %	
Бургас	Средец
Варна	Аврен
Видин	Макреш
Враца	Мездра, Роман
Габрово	Дряново, Севлиево
Пазарджик	Лесичово, Септември, Стрелча
Перник	Ковачевци, Перник
Пловдив	Брезово, Перущица, Хисаря
Разград	Завет
София	Драгоман, Елин Пелин
София-град	Столична

Търговище	Антоново
Хасково	Любимец, Тополовград
Шумен	Велики Преслав, Венец, Никола Козлево
Лесистост до 30 %	
Бургас	Айтос, Бургас, Камено, Карнобат, Поморие
Варна	Аксаково, Белослав, Варна, Ветрино, Вълчи дол, Девня, Провадия, Суворово
Велико Търново	Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Свищов, Стражица, Сухиндол
Видин	Бойница, Брегово, Видин, Грамада, Димово, Кула, Ново село, Ружинци
Враца	Бяла Слатина, Борован, Враца, Козлодуй, Криводол, Мизия, Оряхово, Хайредин
Добрич	Балчик, Генерал Тошево, Добрич, Добрич, Каварна, Крушари, Тервел, Шабла
Кюстендил	Бобов дол, Дупница
Ловеч	Летница, Ловеч, Луковит, Ябланица
Монтана	Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Лом, Медковец, Монтана, Якимово
Пазарджик	Пазарджик
Перник	Брезник, Радомир
Плевен	Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Ис кър, Кнежа, Левски, Никопол, Плевен, Пордим, Червен бряг
Пловдив	Калояново, Марица, Пловдив, Първомай, Раковски, Садово, Стамболийски, Съединение
Разград	Исперих, Кубрат, Лозница, Разград, Самуил, Цар Калоян
Русе	Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Русе, Сливо поле, Ценово
Силистра	Главиница, Дулово, Кайнарджа, Силистра, Ситово, Тутракан
Сливен	Нова Загора
София	Антон, Божурище, Костин брод, Сливница
Стара Загора	Братя Даскалови, Гълъбово, Раднево, Опан, Стара Загора, Чирпан
Търговище	Попово, Омуртаг, Опака, Търговище
Хасково	Димитровград, Свиленград, Симеоновград, Харманли, Хасково
Шумен	Каолиново, Каспичан, Нови пазар, Хитрино, Шумен
Ямбол	Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа, Ямбол

Списък на общините, чиито земи са застрашени от ерозионни процеси

Област	Община	
	Висок риск	Среден риск
1	2	3
Благоевград	Белица, Гърмен, Кресна, Сатовча, Струмяни	Банско, Благоевград, Гоце Делчев, Петрич, Разлог, Сандански, Симитли, Хаджидимово
Бургас	Айтос, Камено, Руен, Средец, Сунгурларе	Бургас, Карнобат, Малко Търново, Царево, Несебър, Поморие, Приморско, Созопол
Варна	Аврен, Аксаково, Вертино, Вълчи дол	Белослав, Бяла, Девня, Долни чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово
Велико Търново	Елена, Павликени, Стражица	Велико Търново, Горна Оряховица, Златарица, Полски Тръмбеш, Свищов, Сухиндол
Видин	Бойница, Грамада, Ружинци	Белоградчик, Видин, Димово, Кула, Чупрене
Враца	Борован, Мездра, Хайредин	Враца, Криводол, Роман
Габрово	Дряново, Трявна	Габрово, Севлиево
Добрич	Балчик, Каварна, Крушари, Тервел, Шабла	Генерал Тошево, Добрич, Добрич-селска
Кърджали	Ардино, Джебел, Кирково, Момчилград, Черноочене	Крумовград, Кърджали

Кюстендил	Бобошево, Невестино, Сапарева баня, Трекляно	Бобов дол, Кочериново, Кюстендил, Рила, Дупница
Ловеч	Априлци, Троян, Ябланица	Летница, Ловеч, Луковит, Тетевен, Угърчин
Монтана	Берковица, Бойчиновци, Вълчедръм, Якимово	Брусарци, Вършец, Георги Дамяново, Медковец, Монтана, Чипровци
Пазарджик	Велинград, Панагюрище	Лесичово, Пещера, Стрелча
Перник	Ковачевци, Трън	Брезник, Земен, Перник, Радомир
Плевен	Кнежа, Никопол	Гулянци, Плевен, Червен бряг
Пловдив	Брезово, Карлово, Перущица	Асеновград, Калояново, Родопи, Хисаря
Разград	Завет, Исперих, Кубрат, Самуил, Цар Калоян	Лозница, Разград
Русе	Бяла, Две могили, Иваново, Ценово	Борово, Ветово, Сливо поле
Силистра	Главиница, Дулово, Кайнарджа, Тутракан	Ситово
Сливен	Котел, Сливен, Твърдица	Нова Загора
София	Ботевград, Ихтиман, Мирково, Самоков	Годеч, Горна Малина, Драгоман, Елин Пелин, Костенец, Костинброд, Правец, Сливница, Златица, Пирдоп, Челопеч, София
Стара Загора	Братя Даскалови, Гълъбово, Мъглиж, Павел баня	Гурково, Казанлък, Стара Загора
Търговище	Антоново, Попово, Омуртаг, Търговище	Опака
Хасково	Ивайловград, Симеоновград, Тополовград	Маджарово, Свиленград, Стамболово, Харманли, Хасково
Шумен	Гара Хитрино, Каолиново, Нови пазар, Смядово, Шумен	Венец, Върбица, Велики Преслав
Ямбол	Болярово, Стралджа	Елхово, Тунджа

Мярка 226 „Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности”

Подпомагат се проекти, които допринасят за постигане на целите по мярката:

1. възстановяване на горите, пострадали от горски пожари и други природни бедствия;
2. въвеждане и подобряване на превантивни дейности за намаляване на опасността от горски пожари.

Финансовата помощ се предоставя за инвестиции за подпомагане на:

1. възстановителни дейности, осъществявани в гори на територията на цялата страна;
 2. превантивни дейности срещу пожари в гори и земи от горския фонд независимо от собствеността им, класифицирани като гори с висок и среден риск от горски пожари.
- Превантивните дейности, извършвани, трябва да са в съответствие с утвърден лесоустройствен проект и/или с утвърдени планове и проекти по глава четвърта от Закона за защитените територии (ЗЗТ) за гората, с която се кандидатства.

Финансова помощ се предоставя за инвестиции в следните възстановителни дейности:

1. почистване на площи в гори, пострадали от пожари и други природни бедствия, с цел тяхното изкуствено или естествено възобновяване;
2. презалесяване на пострадалите гори, което включва:
 - а) изготвяне на технологичен план за залесяване;
 - б) почвоподготовка;
 - в) закупуване на семена или фиданки за залесяване;
 - г) транспорт и временно съхранение на семена или фиданки;
 - д) засаждане на фиданките или засяване на семената;
3. създаване и подобряване на депа за съхранение на дървесина, добита от гори, пострадали от неблагоприятни природни въздействия.

Финансова помощ се предоставя за инвестиции в следните превантивни дейности:

1. създаване или подобряване на противопожарна инфраструктура - лесокултурни прегради, противопожарни просеки, минерализовани ивици;
2. закупуване на оборудване за противопожарни депа и защитни средства съгласно Наредба № 30 за условията и реда за извършване на противопожарни мероприятия в горския фонд и опазване на горите от пожари, включително чрез финансов лизинг;
3. изграждане и подобряване на хеликоптерни площадки;
4. изграждане и подобряване на водоизточници за борба с пожарите;
5. строителство и подобряване на наблюдателни пунктове, закупуване на средства за наблюдение и комуникация. Средствата за наблюдение и комуникация могат да се закупуват и чрез финансов лизинг;
6. изграждане и подобряване на горски пътища в гори с висока степен на риск от пожари;
7. разнообразяване на видовия състав чрез превръщане на иглолистните култури в широколистни или смесени дървостои, с изключение на иглолистните месторастения.

При изготвяне на технологичен план за залесяване се предвижда използването на местни видове с ниска степен на опасност от пожар, като това изрично се посочва в него, а когато се налага смесване, то трябва да бъде по-ясно.

Горските пътища, допустими за подпомагане по тази наредба, трябва да обслужват противопожарната инфраструктура и дейности в горите и да не надхвърлят 1500 линейни метра дължина.

Финансова помощ се предоставя и за предварителни разходи за изработване на:

1. технологичен план за залесяване;
2. технически проект за изграждане и подобряване на хеликоптерни площадки;
3. технически проект за изграждане и подобряване на водоизточници за борба с пожарите;
4. технически проект за строителство и подобряване на наблюдателни пунктове;
5. технически проект за пътищата.

Закупуването чрез финансов лизинг на активи е допустимо при условие, че ползвателят на помощта стане собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване до РА на заявката за окончателно плащане за същия актив.

Финансовата помощ е в размер **100%** от общите допустими разходи по проекта.

Размерът на допустимите разходи не може да надхвърля:

1. за почистване на площи в гори, пострадали от пожари и други природни бедствия, с цел тяхното изкуствено или естествено възобновяване - до левовата равностойност на 150 евро/ха;
2. за презалесяване на пострадалите гори, което включва: изготвяне на технологичен план за залесяване; почвоподготовка; закупуване на семена или фиданки за залесяване; транспорт и временно съхранение на семена или фиданки; засаждане на фиданките или засяване на семената;
 - а) за създаване на иглолистни култури - до левовата равностойност на 1890 евро/ха;
 - б) за създаване на широколистни култури - до левовата равностойност на 3030 евро/ха;
 - в) за създаване на смесени култури - според процента на смесване;
3. за създаване и подобряване на депа за съхранение на дървесина, добита от гори, пострадали от неблагоприятни природни въздействия - до левовата равностойност на 1 евро/куб.м.

В максимално допустимия размер на инвестиционните разходи се включват и предварителни разходи за подготовка на проект.

Минималният размер на общите допустими разходи, за които се кандидатства по проекта, е левовата равностойност на **1000 евро**.

Максималният размер на общите допустими разходи, за които се кандидатства по проекта, е левовата равностойност на **300 000 евро**.

Финансовата помощ за един ползвател, предоставена по реда на тази наредба, не може да надхвърля левовата равностойност на 300 000 евро за периода на действие на ПРСР.

За подпомагане при условията и по реда на тази наредба могат да кандидатстват:

1. физически лица, еднолични търговци и юридически лица, собственици на гори и земи от горския фонд;
2. общини, собственици на гори и земи от горския фонд;
3. държавни горски стопанства (ДГС), държавни ловни стопанства (ДЛС), дирекции на национални паркове (ДНП) и научноизследователски горски стопанства, управляващи гори и земи от държавния горския фонд.

За презалесяване се използват само дървесни видове според типа на месторастенето, а от тях се дава предпочитание на местните видове.

Не се предоставя финансова помощ за проекти в местата по националната екологична мрежа Натура 2000, които не отговарят на изискванията на Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане, както и предвидените ограничения в заповедите за определянето на тези места и плановете за управлението им.

Допустими разходи

При условията и по реда на тази наредба допустими за съфинансиране са:

1. действително извършените и платените разходи за стоки/услуги през периода на извършване на дейността;
2. предварителните разходи за изготвяне на проект, които не надвишават 10% от стойността на допустимите разходи по проекта- допустими, в случай че са извършени преди не повече от една година от датата на подаване на заявлението за подпомагане.

Срок за подаване на проекти: Ноември-Декември 2011г.

Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони”

Финансова помощ е предназначена за общини и Неправителствени организации, намиращи се в селските райони. Мярката предоставя помощ за инвестиции, насочени към подобряване на основните услуги за населението и икономиката на селските райони, подпомагане с цел бъдещото развитие на пътната, водоснабдителна и канализационна инфраструктура. Мярката се прилага в 178 селски общини, които не са включени в градските агломерационни ареали, с изключение на дейностите свързани с ВиК мрежите, които ще се подпомагат в населените места с под 2 000 еквивалентни жители в 231 общини.

Финансова помощ се предоставя за инвестиции в следните дейности:

1. Строителство, реконструкция и рехабилитация на съществуващи общински пътища и мостове;
 2. Строителство/реконструкция/рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения;
 3. Строителство/реконструкция/рехабилитация на канализационни системи и съоръжения;
 4. Изграждане или рехабилитация на малка инфраструктура за управление на животинските отпадъци (само трупосъбирателни площадки);
 5. Изграждане или рехабилитация и оборудване на инсталации/мощности за производство на топлинна и/или електрическа енергия за сгради общинска собственост и/или сгради които предоставят различни обществени услуги от възобновяеми енергийни източници; изграждане на разпределителна мрежа за био-горива или произведена от биомаса или други възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) топлинна/електрическа енергия;
 6. Инвестиции за подобряване на енергийната ефективност на общински или други сгради използвани за предоставяне на обществени услуги;
 7. Изграждане на нови или подобряване на съществуващи центрове за предоставяне на културни услуги (културни центрове, театри, библиотеки), включително създаването на мобилни такива;
 8. Изграждане или подобряване на центрове за отдих, свободно време и спорт (спортни и младежки центрове и др.);
 9. Изграждане или подобряване на центрове за социални услуги:
 - а) грижи за деца (детски ясли, детски градини), включително специализиран транспорт;
 - б) грижи за възрастни хора и хора с увреждания (като дневни центрове и др.), включително специализиран транспорт;
 10. Изграждане или подобряване на центрове предоставящи услуги свързани с използването на информационни и комуникационни технологии (здравни съвети, подпомагане на бизнеса, общински услуги и др.), включително създаването на мобилни центрове.
- Един проект може да включва различни допустими дейности, за различни населени места на общината.

Минималният размер на общите допустими разходи за един проект за един кандидат е левовата равностойност на **10 000 евро**, а **максималният размер** е левовата равностойност на **3 000 000 евро** за бенефициенти общини, а за останалите бенефициенти 500 000 евро.

Финансовата помощ за одобрени проекти е в размер на:

100% от общите допустими разходи по проект, чиито бенефициент е община.

70% от общите допустими разходи за проекти, юридически лица с нестопанска цел.

Една община може да бъде подпомогната за проекти одобрени по реда на тази наредба, като общият размер на допустимите разходи не може да надхвърля левовата равностойност на 10 000 000 евро за периода на прилагане на ПРСР.

Срок за прием на проекти 28.11.2011г-27.05.2012г.

В посочения период ще се приемат **САМО** заявления за подпомагане на дейности насочени към изграждане или подобряване на центрове за социални услуги за деца и младежи, предвидени в Националната стратегия ‘Визия за деинституционализация на децата в РБългария’ и Плана за д-вие към нея, включително специализиран транспорт съгласно чл. 4, ал.1, т. 9, буква ‘в’ от Наредба от 25 юли 2008г.

Мярка 322 „Обновяване и развитие на населените места”

Финансова помощ се предоставя за:

1. Рехабилитация на обществени зелени площи - паркове и градини, детски площадки и съоръженията към тях, в т. ч. доставка на съоръжения;
2. Реконструкция и ремонт на обществени сгради с местно историческо и културно значение и подобряване на прилежащите пространства, включително вертикална планировка;
3. Реконструкция и ремонт на сгради с религиозно значение и подобряване на прилежащите пространства, включително вертикална планировка;
4. Ремонт на фасади на частни сгради и прилежащите пространства, както и вертикална планировка, ако са включени в интегриран план за обновяване на населеното място;
5. Реконструкция и изграждане на улична мрежа, тротоари, площади, улично осветление;
6. Изготвяне на интегрирани планове за обновяване на населеното място, ако планът включва някоя от изброените инвестиционни дейности.

Минималният размер на допустимите разходи за проект е левовата равностойност на 10 000 евро.

Максималният размер на допустимите разходи за проект представен от общини е левовата равностойност на 1 000 000 евро

Една община може да бъде подпомогната за проекти одобрени по реда на тази наредба, като общият размер на одобрените разходи не може да надхвърля левовата равностойност на 3 000 000 евро за периода на ПРСР

Плащанията по проект могат да бъдат авансово, междинно и окончателно.

Авансовото плащане е в размер до 50 на сто от стойността на одобрената финансова помощ по проекта. Междинно плащане е допустимо, но не повече от два пъти за периода на изпълнение на проекта, в случаите когато кандидатите са общини и един път за периода на изпълнение на проекта за всички останали ползватели на помощта

Финансовата помощ за одобрени проекти е в размер на:

100% от общите допустими разходи по проект, чиито бенефициент е община.

70% от общите допустими разходи за проекти, юридически лица с нестопанска цел

Средствата по мярката към момента са изчерпани, очаква се евентуално да бъде отворена в през 2012 г. след одобрение на прехвърляне на средства към мярката от други мерки на ПРСР с нисък интерес

Мярка 313 „Насърчаване на туристическите дейности”

Финансова помощ се предоставя за инвестиции в следните дейности:

1. изграждане или обновяване на туристическа инфраструктура, съоръжения и/или атракции за посетителите:
 - а) атракции за посетителите и места за отдих и развлечения: посетителски центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство; изграждане на малки по размер атракции на открито и закрито; малки по размер центрове за изкуство и занаяти, както и центрове за временни изложения с туристическа цел;
 - б) съоръжения и места за спорт и отдих: туристически и колоездачни пътеки; инфраструктура и съоръжения за рафтинг, пешеходен туризъм, планински туризъм и други спортове;
 - в) съоръжения за обществената инфраструктура - информационни пунктове, информационни табла и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, заслони и съоръжения за безопасност и т.н.;
2. разработване и маркетинг на туристически продукти:
 - а) разработване на туристически маркетингови стратегии на местно ниво и информационни материали;
 - б) разработване на електронни системи на местно ниво за резервации в селските райони.

Финансовата помощ е в размер **100 %** от одобрените разходи за проекти на **общини**, но не повече от левовата равностойност на 200 000 евро.

Финансовата помощ е в размер **70 %** от одобрените разходи за проекти на **юридически лица с нестопанска цел**, но не повече от левовата равностойност на 200 000 евро.

Прием на проекти: 14.11.2011г-12.12.2011г.

Мярка 41 „ Прилагане на стратегиите за местно развитие” и Мярка 431“Управление на местни инициативни групи (МИГ), придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за МИГ, прилагащи стратегии за местно развитие

Финансовата помощ се предоставя за дейности, които допринасят за постигане на целите на мярка "Прилагане на стратегиите за местно развитие":

1. осигуряване на основа за средносрочно и дългосрочно устойчиво развитие в селските райони чрез прилагането на подхода "отдолу - нагоре" и насърчаване "ученето чрез правене" в местните общности, повишавайки техния капацитет за планиране;
2. създаване на възможности за дългосрочна заетост и повишаване на доходите в селските райони чрез разнообразяване на икономическите дейности, подобряване на конкурентоспособността на местните продукти, опазване на природните ресурси и околната среда в селските райони и развитие на по-качествени услуги в съответствие с нуждите и очакванията на местното население;
3. стимулиране на интегрирани и устойчиви практики.

Финансовата помощ се предоставя за дейности, които допринасят за постигане на целите на мярка "Управление на МИГ, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местните инициативни групи, прилагащи стратегии за местно развитие":

1. насърчаване развитието на МИГ като силна и ефикасна действаща структура;
2. осигуряване на ресурси - човешки, технически и финансови, за цялостно обезпечаване на дейностите на МИГ и за прилагане на техните стратегии за местно развитие;
3. повишаване на информираността и уменията на местните жители относно подхода Лидер и насърчаване на активното им участие в процеса на прилагане на стратегии за местно развитие.

Финансови условия

Минималният размер на общия публичен принос от ПРСР в бюджета на една Стратегия за местно развитие (СМР) е левовата равностойност на 1 000 000 евро.

Максималният размер на общия публичен принос от ПРСР в бюджета на една стратегия за местно развитие е левовата равностойност на 2 000 000 евро.

Допълнително финансиране на стратегията за местно развитие е допустимо, но не може да надвишава 25 % от първоначално одобрения бюджет на стратегията. Максималният размер на общия публичен принос от ПРСР с включено допълнително финансиране не може да превишава левовата равностойност на 2 500 000 евро за една стратегия за местно развитие.

До 20 процента от общия публичен принос от ПРСР могат да бъдат предвидени за финансиране на управлението на дейността на МИГ и за придобиване на умения и постигане на обществена активност, при условие че са посочени в бюджета на стратегията за местно развитие.

Максималната стойност на един проект, подпомаган по мерките от стратегията за местно развитие, не може да надвишава левовата равностойност на 200 000 евро

Финансовата помощ за проект към стратегия за местно развитие е в размер на до 100 на сто от общата стойност на допустимите разходи за проекти на Общини

Местните инициативни групи са юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, регистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, които:

1. представляват публично-частни партньорства със задължително участие на общините от територията на действие на МИГ; правото на участие на общините в партньорството се удостоверява с решения на общинските съвети;
2. в наименованието си съдържат обозначението "Местна инициативна група" или съкратено "МИГ";
3. имат седалище и адрес на управление на територията на селския район, в който осъществяват дейността си;
4. имат колективен управителен орган със състав от 5 до 9 лица, които имат постоянен адрес и/или работят на територията на действие на МИГ;
5. имат дял на представителите на общинската власт в колективния управителен орган по т. 4, непревишаващ 49 процента;
6. имат колективен върховен орган, чиито членове са с постоянен адрес или седалище на територията на действие на МИГ;
7. представят за одобрение и пряко се ангажирант с прилагането на интегрирана стратегия за местно развитие, разработена съгласно изискванията на ПРСР, в случай че бъдат одобрени.

Предстои 3ти последен прием на стратегии през 2012г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Оперативната програма "Регионално развитие" 2007-2013 г. (ОПРР) е насочена към практическото изпълнение на Приоритет 4 на Националната стратегическа референтна рамка - "Балансирано териториално развитие" и очертава основните области, в които България ще получи финансиране за своите региони от Европейския Фонд за Регионално Развитие. Най-общо, програмата цели подобряване на социално-икономическите условия в 6-те региона на планиране т.е. преодоляване на тяхното изоставане спрямо регионите в ЕС от една страна и ограничаване на между-регионалните различия в България от друга. За тази цел Оперативната Програма включва широк набор от мерки, от инфраструктура до опазване на културното наследство, които отчитат както общите тенденции, така и спецификите на отделните населени места. Подкрепа ще се предоставя както за проект и на големи градски центрове с добър потенциал за икономически растеж и социално включване, така и за техните съседни и периферни райони, които на този етап изостават от цялостното развитие на региона.

Целите на програмата се изпълняват чрез подпомагане на операции включени в 5 приоритета:

Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие

Приоритетна ос 2: Регионална и местна достъпност

Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма

Приоритетна ос 4: Местно развитие и сътрудничество

Приоритетна ос 5: Техническа помощ

За повече информация: <http://bgregio.eu/>

„Подкрепа за развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите”

Основната цел на схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е на основата на интегриран подход да развие регионални туристически продукти и да повиши ефективността на регионалния маркетинг.

Конкретни цели:

- подкрепа за дестинации със значителен туристически потенциал, популяризиращи природното, културно и историческо наследство;
- използване на ефективни съвременни средства и техники за достигане до туристическите пазари,
- насърчаване партньорството между местните власти и туристическите сдружения за подобряване качеството и пазарната стойност на туристическите продукти, както и съвместно маркетингово обслужване на туристическите дестинации;
- привличане на нови пазарни сегменти за специфичните регионални продукти и използване на потенциалното търсене на вътрешния пазар.

Предложените проекти трябва да допринасят за:

- създаване на регионални продукти, обхващащи няколко общини и насърчаващи партньорството;
- допълване/подкрепа на маркетинговите, рекламните и информационните стратегии и дейности, предвидени на национално ниво.
- икономическа диверсификация на съответната територия или регион и намаляване на териториалната концентрация на туризма;
- насърчаване на предлагането извън сезона, намаляване на сезонността и увеличаване на заетостта на легловата база в региона, особено във вече развитите райони.

Размер на безвъзмездната финансова помощ по отделните проекти към настоящата схема:

За отделните проекти, които могат да бъдат финансирани по настоящата схема важат следните размери на минимална и максимална стойност на безвъзмездна финансова помощ по проекта (100%):

- минимална сума на безвъзмездната финансова помощ: **200 000 лв.**
- максимална сума на безвъзмездната финансова помощ : **500 000 лв.**

ФИНАНСИРАНЕТО СЕ РАЗДЕЛЯ НА:

- 95 % - безвъзмездна помощ,
- 5 % - собствен принос на кандидата.

Допустими кандидати по настоящата схема са:
Всички 264 общини на територията на Република България.

Допустими партньори по настоящата схема са:

- Всички 264 общини на територията на Република България;
- Местни, регионални и национални туристически сдружения по смисъла на чл. 11, ал. 2, т. 1 от Закона за туризма, регистрирани в Националния туристически регистър, и техни клонове.

В съответствие с изискванията на операция 3.2, настоящата схема се основава на **принципите на партньорство и регионален подход**. Обединението на партньори има за цел развитието на регионален туристически продукт, основан на природното, културно и историческо наследство.

Кандидатът по схемата **участва задължително в партньорство с най-малко две общини**. Всяка община може да участва като кандидат или партньор само в едно проектно предложение. Кандидат по схемата не може да изпълнява функциите на партньор в друго проектно предложение и обратно.

При избора на партньори-общини кандидатът следва да приложи стратегически обоснован подход и да осигури изпълнението на няколко условия:

- общините в партньорство следва да бъдат съседни общини/ с общи териториални граници;
- територията на общините от обединението следва да разполага със сходни характеристики и възможности, които позволяват формиране на общ регионален туристически продукт.

При идентифицирана необходимост кандидатът може да **включи като партньор туристическо сдружение**. Туристическо сдружение може да изпълнява ролята на партньор в повече от едно проектно предложение по схемата. Партньорската организация трябва да разполага с достатъчен финансов и административен капацитет за изпълнение на поетите ангажименти по проекта.

Партньорите-туристически сдружения трябва:

- да са регистрирани като юридически лица с нестопанска цел съгласно чл. 11, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от Закона за туризма;
- да са регистрирани в Националния туристически регистър, поддържан от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма;
- да са учредени (съгласно съдебната им регистрация) поне 12 месеца преди датата на публикуване на настоящата покана за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- седалището и основното място на дейност на сдружението/ клона трябва да се намират в/ да обхващат общините в района на ниво 2 на изпълнение на проекта, за да се гарантира местното ангажиране и съпричастност с проекта, както и устойчивост на резултатите и продължаване на дейностите по проекта.

Планираната продължителност на проекта **не може да надвишава 18 месеца**.

Интервенциите по настоящата схема трябва да се осъществяват на територията на Република България и на територията на Европейския съюз, в случай на участие в международни туристически борси, изложения и панаири.

Допустими дейности за финансиране по настоящата покана, обособени в следните групи:

1. Разработване на туристически пакети или диверсификация на съществуващите;
2. Рекламни дейности - подготовка и разпространение на информационни и рекламни материали за туристическия район и неговите туристически продукти,
3. Участие в регионални, национални и международни туристически борси, изложения и панаири,
4. Изследвания на въздействието на обществените маркетингови и рекламни дейности;
5. Организиране на експедиентски пътувания, посещения на пътнически агенти, туроператори, автори на пътеводители, журналисти;
6. Подкрепа на дейности за обществено осведомяване и информационни услуги - комуникационни кампании за подобряване на осведомеността за природното, културно и историческо наследство и

приноса на туризма към развитието, разпространение на подходяща информация сред туристическия бизнес, организиране на туристически форуми за насърчаване на ефективната двустранна комуникация, участие и ангажиране на местния бизнес в разпознаването и разрешаването на общи проблеми.

За целите на настоящата схема понятието **туристически район** обхваща територия със специфични туристически характеристики и възможности, обособена с цел формиране на регионален туристически продукт и осъществяване на регионален маркетинг и реклама. Туристическите райони покриват цялата територия на страната и са съобразени с общинските административни граници, като територията на една община не може да бъде разделяна между два района и не може да принадлежи едновременно към два различни туристически района.

Туристическият продукт е съвкупност от материални и нематериални компоненти на определена територия - ресурси, атракции, условия, инфраструктура, услуги, дейности, въображаеми представи и ценности, които носят ползи и са привлекателни за отделните групи потребители при задоволяване на техните потребности, мотивация и очаквания относно прекарване на свободното им време.

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ОТНОСНО ДОПУСТИМОСТТА НА ДЕЙНОСТИТЕ:

Проектните предложения по настоящата схема трябва да включват **задължителна комбинация от първите четири групи дейности (описаните по-горе групи 1, 2, 3 и 4)** - рекламни дейности; участие в туристически борси, изложения и панаири; разработване на туристически пакети или диверсификация на съществуващите; изследване на въздействието на осъществените маркетингови и рекламни дейности.

Избраните дейности по проектното предложение следва да се допълват и интегрират на базата на разумна логика и да допринасят за развитието и маркетинга на туристически продукти, основани на природното, културно и историческо наследство в съответния туристически регион. Няма да бъдат подкрепяни единични или разнородни, несвързани помежду си дейности.

Ще бъдат подкрепяни проекти с **регионален обхват**, създаващи **регионални продукти**, обхващащи **минимум три общини и насърчаващи партньорството**.

Регионалният туристически продукт, който настоящата схема цели да развие, се основава на **природното, културно и историческо наследство** в съответния туристически район. Предлаганият регионален туристически продукт следва да **обхваща територията на всички общини в партньорство по проекта** (кандидат и партньори).

Проектните предложения следва да се **основават на маркетингово проучване и анализ на потенциала и пазарната приложимост на регионалния туристически продукт** и да могат да докажат, че са в състояние да допринесат за:

- ✓ сезонното и териториално разпределение на туризма в съответния район и територия;
- ✓ увеличаване броя на посетителите и продължителността на техния престой.

Резултатите от проучването следва да се основават на **убедителни доказателства**, официални статистически данни и др. Анализът трябва да демонстрира участието на заинтересованите страни в дефинирането на регионалния туристически продукт. Процесът на разработване на продукта трябва да бъде прозрачен и информиран.

Проектните предложения следва да демонстрират **значителен принос за повишаване на конкурентоспособността на района и нарастването на ползите от туризма**.

Проектните предложения трябва да бъдат част от или да се вписват в стратегическата рамка на план/ програма/ стратегия за развитие на туризма или за икономическо развитие (в частта туризъм) на целевата територия **на надобщинско равнище**. Кандидатът трябва да представи заедно с предложенията извадка от съответния планов документ.

Предложените дейности в проектните предложения следва да се вписват в рамката на стратегическите документи в сектора: Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в България за периода 2009 - 2013 г. и когато е приложимо Стратегическия план за развитие на културния туризъм в България, 2009 г. Кандидатът следва да осигури съответствие на предлаганите дейности с националната политика в областта на туризма, както и липса на дублиране с дейностите на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма на национално равнище. За целта към проектното предложение кандидатът следва да представи писмо за подкрепа от Министерство на икономиката, енергетиката и туризма.

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ ОТНОСНО ДОПУСТИМОСТТА НА ДЕЙНОСТИТЕ:

1. Стойността на подготвителните дейности по проекта (дейностите, извършени преди подаване на формуляра за кандидатстване за целите на подготовката маркетингово проучване и анализ на потенциала и пазарната приложимост на регионалния туристически продукт) не може да надвишава 5 % от преките допустимите разходи по проектното предложение, финансирани от безвъзмездната финансова помощ по проекта (100%);
2. Дейностите по проектното предложение, които допълват задължителните такива, не могат да надвишават 20 % от преките допустимите разходи по проектното предложение, финансирани от безвъзмездната финансова помощ по проекта (100%).
3. За целите на настоящата схема дейността по разработване на туристически пакети включва разработване на маршрути за посещения на база разработения туристически продукт (карти с маршрути, програми за посещения по дни с описание на обектите и други). Туристическите пакети следва да бъдат комуникирани, както следва:
 - a. популяризиране сред регистрирани туроператори с цел включването им в туристическите пакети на туроператорите;
 - b. разпространяване сред целевите групи под формата на печатни материали или електронни материали в мрежата;
 - c. други иновативни канали за комуникация.
4. При осъществяване на дейност участие в туристически борси, изложения и панаири допустими участници са щатни служители на кандидата/ партньора в направление туризъм;
5. При участие в международни туристически борси, изложения и панаири, на които взема участие и Министерство на икономиката, енергетиката и туризма, кандидатът следва да организира своя щанд в рамките на националното представителство на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма; Не се допускат дейности, свързани с развитието на регионален туристически продукт, основан на обекти/ услуги на частни предприемачи

При разработването на проектното предложение кандидатите задължително трябва да предвидят в изпълнението дейности за:

- Одит на проекта;
- Дейности за осигуряване на публичност и информираност.

Кандидатите задължително представят към Формуляра за кандидатстване **маркетингово проучване и анализ на потенциала и пазарната приложимост на регионалния туристически продукт** (по образец Приложение Б2). Този документ предоставя обосновка как е дефиниран регионалният туристически продукт предмет на проектното предложение, и анализира търсенето на продукта. Резултатите от проучването следва да се основават на убедителни доказателства, местни, регионални и национални източници или документи, както и официални статистически данни и информация. Резултатите от проучването следва да дават стратегически насоки за развитие на продукта и след приключването на проекта. Документът следва да бъде изготвен в процес на широко обсъждане със заинтересованите страни туристически сдружения, туроператори и други. На интернет-страницата на кандидата и партньорите следва да бъде публикувана информация за документа. Процесът на разработване на регионалния туристически продукт трябва да бъде прозрачен и информиран. Кандидатът следва да представи доказателствени материали относно проведеното публично обсъждане на предлагания регионален туристически продукт (видовете материали са по избор на кандидата).

Допустими разходи

Преките допустими разходи съгласно ПМС № 245/ 09.10.2007 г. са свързани с изпълнението на дейностите по сключени договори, обобщени в следните основни групи:

- участие в събития (международни, национални или регионални туристически борси, изложения, панаири), организиране на събития (експедиентски пътувания, посещения на пътнически агенти, туроператори, автори на пътеводители, журналисти, туристически форуми, конференции, работни срещи), мониторинг на ефективността на маркетинговите дейности;
- разработване на проучвания и анализи, маркетингови и рекламни стратегии, концепции и програми;
- предоставяне на консултации, разходи за изработване и разпространение на информационни, маркетингови и рекламни материали, реклама в медиите, промоционални прояви;
- разработване на документация за процедура за определяне на изпълнител;

- разходи за услуги, които са пряко свързани с проекта, съфинансиран от Оперативната програма, и са необходими за неговата подготовка и изпълнение, като транспорт, наеми, дизайнерски, информационно-технологични, консултантски, правни и нотариални, изследвания и експертни, маркетингови, социологически и статистически проучвания, финансово-счетоводна проверка, застраховки и други услуги - до 3 % от преките допустими разходи по проекта, финансирани от безвъзмездната финансова помощ по проекта (100%);
- разходи за дейности по информизиране, публичност и визуална идентификация на проекта, съфинансиран по Оперативната програма - до 0,5% от преките допустими разходи по проекта, финансирани от безвъзмездната финансова помощ по проекта (100%);
- разходи за одит - тези разходи могат да бъдат до 1% от общите допустими разходи по проекта, финансирани от безвъзмездната финансова помощ по проекта (100%);

Допустими разходи за организация и управление:

До 10 % от стойността на преките допустими разходи по проекта

- разходи за възнаграждения на лица, пряко ангажирани с дейности по управлението и/или изпълнението на проекта, включително дължимите осигурителни вноски,
- разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни) на лица, пряко ангажирани с дейности по управлението и/или изпълнението на проекта в страната и чужбина при положение, че са извършени и отчетени в съответствие с приложимата нормативна уредба в тази област;

Специфични допустими разходи

Невъзстановим данък добавена стойност, съгласно Указание на Министерство на финансите № 91-00-502/27.08.2007г. за третиране на ДДС като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.

Кандидатстването по настоящата схема се осъществява по електронен път посредством модула за електронни услуги на Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН).

Кандидатите, които желаят да участват с проектни предложения в настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ, трябва да използват Формуляра за кандидатстване и съответните приложения към настоящите Насоки, налични в модула за електронно кандидатстване в ИСУН.

За целите на кандидатстването всеки кандидат следва да разполага с удостоверение за електронен подпис. Формулярът за кандидатстване и приложенията към него се подават електронно чрез модула за електронно кандидатстване в ИСУН.

Крайният срок за кандидатстване е 15 март 2012 г. в 16:00 ч. местно време.

„Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение”

Схемата цели:

- Да допринесе за социалното включване на хора в неравностойно и уязвимо положение чрез повишаване техния жизнен стандарт и общо подобряване качеството на жилищния фонд на градските общности.
- Да се осигурят съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение;
- Да се осигури социално включване, пространствена интеграция и равен достъп до адекватни жилищни условия за хора в неравностойно и уязвимо положение;

Конкретни бенефициенти - Община Бургас, Община Видин, Община Девня и Община Дупница.

Дейностите, които ще получат подкрепа в рамките на проекта са:

- Изграждане на нов сграден фонд, предназначен за социални жилища върху терени 100% общинска собственост, в който да бъдат настанени представители на целевата група

- Ремонт, реконструкция и обновяване на съществуващ сграден фонд, 100% общинска собственост, предназначен за социални жилища.
- Доставка на подходящо оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, свързано с осигуряване на основни битови условия;
- Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради/помещения.

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ възлиза на 15 659 106,46 лева.

Краен срок за подаване на проектно предложение: 01 март 2012 г, 16:00 ч

ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И ТУРЦИЯ, СЪФИНАНСИРАНА ОТ ИНСТРУМЕНТА ЗА ПРЕДПИСЪЕДИНИТЕЛНА ПОМОЩ (СІ 2007СВ16ІР008)

Цели на програмата

Постигането на балансирано устойчиво развитие, изградено на основата на главните силни страни на българо-турската зона на трансгранично сътрудничество в принос към по-силно европейско сътрудничество и единство.

Общата цел на програмата, заедно с основните ѝ елементи, извлечени на базата на SWOT-анализ (анализ на силните и слаби страни, възможностите и заплахите), водят до формулирането на следните специфични цели на Програмата ТГС ИПП, които следва да бъдат взети предвид при изготвянето на проект:

- Специфична цел № 1: да се подпомогне устойчивото икономическо развитие в зоната на трансгранично сътрудничество на основата на сравнителните преимущества.
- Специфична цел № 2: да се подобри общото социално развитие и да се насърчи социалното сближаване между хората и общностите.
- Специфична цел № 3: да се подобри качеството на живота чрез ефективното използване на общите природни ресурси успоредно с опазване на ценностите на природното, културното и историческо наследство.

Приоритетни оси на програмата

- Приоритетна ос 1: Устойчиво социално и икономическо развитие;
- Приоритетна ос 2: Повишаване на качеството на живота;
- Приоритетна ос 3: Техническа помощ.

Приоритетните оси се разделят на ключови области на интервенция, както следва:

Приоритетна ос 1: Устойчиво социално и икономическо развитие:

Мярка 1.1: Подобряване на връзките в социалното развитие и социалното сближаване;

Мярка 1.2: Повишаване на конкурентоспособността на икономиката;

Мярка 1.3: Инфраструктурна подкрепа за подобряване на икономическия потенциал на зоната на сътрудничество;

Приоритетна ос 2: Повишаване на качеството на живота

Мярка 2.1: Опазване на околната среда, природата, историческото и културно наследство;

Мярка 2.2: Изграждане на капацитет за устойчивото използване на природните ресурси, културното и историческо наследство.

Допустима за финансиране трансгранична зона

Следните области и общини са допустими за Република България:

- Област Бургас: 13 общини - Айтос, Бургас, Средец, Камено, Карнобат, Малко Търново, Царево, Несебър, Поморие, Руен, Созопол, Сунгурларе, Приморско;
- Област Ямбол: 5 общини - Ямбол, Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа;
- Област Хасково: 11 общини - Хасково, Димитровград, Ивайловград, Любимец, Маджарово, Минерални бани, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Тополовград, Харманли.

Следните провинции и околии са допустими за Република Турция:

- **Провинция Едирне:** 9 околии - Едирне, Енез, Хавса, Ипсала, Кешан, Лалапаша, Мерич, Сюлоглу, Узункюпрю;
- **Провинция Къркларели:** 8 околии - Бабаески, Демиркьой, Къркларели, Кофчаз, Люлебургаз, Пехливанкьой, Пънархисар, Визе;

Проектите трябва да имат пряко трансгранично въздействие, което се изразява в съобразяване с поне едно от следните условия, описани по-долу: съвместна разработка, съвместен екип, съвместно изпълнение и съвместно финансиране.

Съвместна разработка - означава, че проектът трябва да бъде разработен в тясно сътрудничество между партньорите от двете страни на границата. Предложенията за проекти трябва ясно да интегрират идеите, приоритетите и действията на заинтересованите страни от двете страни на границата. Водещият партньор е координатор на процеса, но трябва да ангажира и други партньори от началото на процеса на разработка;

Съвместно изпълнение - това означава, че дейностите трябва да бъдат изпълнявани и координирани между партньорите от двете страни на границата. Не е достатъчно те да протичат паралелно. Трябва да има ясни, изпълнени със съдържание връзки между това, което се случва от двете страни на границата и редовен контакт между двете страни. Водещият партньор е длъжен да обезпечи правилната координация на дейностите, спазването на графика и постигането на подходящите нива на качеството;

Съвместен екип - това означава, че проектът не трябва да дублира функции от двете страни на границата. Затова, независимо къде се намира лицето, трябва да има съвместно управление на проекта. Персоналът ще носи отговорност за дейностите по проекта от двете страни на границата;

Съвместно финансиране - бюджетът трябва да бъде разпределен между партньорите според извършваните дейности. Съществува само една банкова сметка на проекта за финансовото участие на ЕС и националния принос (която е под контрола на Водещия партньор). Водещият партньор отговаря за администрирането и разпределението на тези средства и отчетността по тяхното използване.

Допустимост на кандидатите (водещ партньори и други партньори)

Всеки проект трябва да включва поне един партньор от всяка страна на граничния регион. Проекти, които не отговарят на това изискване, няма да бъдат допускани за финансиране.

Водещият партньор и неговите партньори са длъжни да изпълнят всички общи критерии за допустимост, както следва:

▫ да представляват регистрирани по закон организации (юридически лица) или публични институции (регионални дирекции и/или местни звена на централни администрации, и др.)

и

▫ да са регистрирани в допустимия за финансиране трансграничен регион между България и Турция

и

▫ да са организации неразпределящи печалба

и

▫ да принадлежат към една от следните категории:

о местни/регионални/национални институции или звена на местни/регионални/национални институции, разположени в допустимата за финансиране зона. В случай, че местна/регионална/национална структура **не е и не може да функционира в качеството си на юридическо лице**, съответната централа с юридическа регистрация, ако такава съществува, следва да бъде партньор по проекта

о национални и регионални агенции (носещи отговорност на централно, регионално и общинско ниво)

о администрации на природни паркове

о местни/регионални дирекции по горите

о институции в областта на здравеопазването

о културни институции

о общински културни центрове

о регионални агенции по трудовата заетост

о неправителствени организации или организации с нестопанска цел, като организации за подкрепа на бизнеса, местни предприемачески агенции, агенции за развитие, търговски камари, агенции за развитие на информационните и комуникационни технологии (ИКТ), образователни, обучителни и научноизследователски и развойни институции, сдружения на работодателите и производителите, профсъюзи, държавни и публични агенции и организации

о образователни институции като университети, училища, колежи и библиотеки

о Евро-региони

и

□ Да носят пряка отговорност за подготовката и управлението на дейностите, без да действат като посредници.

и

□ да не бъдат повлияни от потенциален конфликт на интереси със съвместните структури на Програмата

Водещият партньор трябва да е регистриран в рамките на допустимия за финансиране регион между България и Турция най-малко 12 месеца преди крайния срок за подаване на предложенията за проекти по текущата покана за подаване на предложения

Максималният брой на партньорите по един проект не трябва да надхвърля пет (5), включително Водещия партньор.

По настоящата покана за подаване на проектни предложения една институция/организация може да подаде максимум едно предложение за проект като Водещ партньор. В случай, че отделна институция/организация подаде повече от едно предложение за проект като Водещ партньор, всички подадени предложения ще бъдат елиминирани на етап оценка на административното съответствие.

По настоящата покана за подаване на проектни предложения една институция/организация може да участва в не повече от 5 (пет) проектни предложения като партньор (напр. ако организация/институция е подала предложение като Водещ партньор, тя може да бъде партньор в не повече от 4 други проекта, а ако не е подала проект като Водещ партньор, тя може да участва като партньор в не повече от 5 (пет) проектни предложения). В случай, че една организация/институция участва в повече от 5 (пет) проектни предложения, всички проектни предложения ще бъдат елиминирани на етап оценка на административното съответствие.

Допустимост на дейностите

По тази покана за предложения ще бъдат финансирани два типа проекти:

□ „меки“ (неинвестиционни) проекти, които си поставят за цел да разработват проучвания, да организират работни и други семинари, обмен на опит и

□ „инвестиционни“ проекти като строителни дейности, доставки и др. Такива проекти могат да включват и „меки“ мерки.

По тази покана за подаване на предложения ще бъдат финансирани и предпроектни проучвания или други видове подготовка на техническа документация.

Приоритетна ос	Област на интервенция	Вид мярка	Размер на безвъзмездната финансова помощ (€)	Продължителност на проекта (минимум-максимум месеци)
Приоритетна ос 1 <i>Устойчиво социално и икономическо развитие</i>	1.1 Подобряване на връзките в социалното развитие и социалното сближаване	Мека	50 000-150 000	6-12
	1.2 Повишаване на конкурентоспособността на икономиката	Мека	50 000-150 000	6-12
	1.3 Инфраструктурна подкрепа за повишаване на икономическия потенциал на зоната на сътрудничество	Мека	50 000-150 000	6-12
Инвестиционна		250 000-750 000	6-24	
Приоритетна ос 2 Повишаване на качеството на живота	2.1 Опазване на околната среда, природата, историческото и културно наследство	Мека	50 000-150 000	6-12
		Инвестиционна	250 000-750 000	6-24
	2.2 Изграждане на капацитет за устойчивото използване на природните ресурси, културното и историческо наследство	Мека	50 000-150 000	6-12

Сумата от безвъзмездната финансова помощ не може да превишава 85%. Остатъкът от сумата (15%) се финансира от националните бюджети на страните партньори под формата на национално съфинансиране. Финансов принос чрез собствени средства от страна на кандидатите и партньорите не е задължителен. Няма ограничения за размера на допълнителното собствено съфинансиране.

Неинвестиционни („меки“) проекти, включващи предимно „меки“ дейности може да предвиждат изпълнение на „инвестиционни“ мерки (дребномащабно строителство, ремонтни работи, реновиране или доставка на оборудване) ако е необходимо. Инвестиционните разходи в този случай не могат да надхвърлят 25% от общите допустими разходи по проекта, и необходимостта от тях за конкретна дейност/дейности трябва да бъде достатъчно добре обоснована.

„Инвестиционните“ проекти, включващи „меки“ мерки са също допустими за финансиране. В този случай, разходите за инвестиционните дейности трябва да съставляват най-малко 60% от общите допустими проектни разходи.

Бюджетното разпределение между „меки“ и „инвестиционни“ проекти във всяка област на интервенция ще бъде съответно 30:70 % от общата сума на съответната област на интервенция.

Видове дейности:

Видовете дейности, финансирани по всяка Приоритетна ос, Ключови области на интервенция и Индикативни операции трябва да демонстрират ясно трансгранично въздействие върху допустимата за финансиране зона по програмата.

Едно/отделно предложение за проект трябва да бъде подадено за финансиране само по една ключова област на интервенция. Това е задължително условие.

Приоритетна ос 1 - Устойчиво социално и икономическо развитие

Тази приоритетна ос цели да повиши общата конкурентоспособност на трансграничната икономика и да подобри социалното развитие и сближаване на граничния регион: Оста е разделена на три ключови области на интервенция, които се отнасят до:

- Подобряване на връзките в социалното развитие и социалното сближаване
- Повишаване на конкурентоспособността на икономиката;
- Инфраструктурна подкрепа за повишаване на икономическия потенциал на зоната на сътрудничество.

Ключова област на интервенция 1 - Подобряване на връзките в социалното развитие и социалното сближаване

Допустимите дейности следва да използват „меки“ мерки и символично се отличават с два типа характеристики: развитие на човешкия ресурс чрез насърчаване на европейската концепция за учене през целия живот и дейности за сътрудничество от типа „от хора за хора“.

Списъкът от дейности включва, но не е ограничен до:

- Развитието на съвместни продукти за обучение, ръководства, учебници, наръчници и др. материали;
- Реализация на трансгранични дейности, чиято цел е развитието на човешкия ресурс и повишаването на уменията на уязвимите граждани, така че те да съответстват на търсенето и изискванията на пазара на работна ръка;
- Създаване на съвместни системи за развитие на човешките ресурси, разработване на стратегии и споделяне на добрите практики в областта на управлението на ЧР;
- Пилотни мероприятия и дейности за създаване на контакти между организациите/институциите чрез реализацията на инициативи за обучение/образование и изграждане на капацитет и на схеми, целящи да укрепят социалните и културни отношения; разработване и реализация на трансгранични инициативи между съответните (обучителни/образователни/научни) институции (като семинари, конференции, обучения, чиято цел е трансфера на ноу-хау, трансфер на технологии, научен и културен обмен), създаването на сътрудничество между образователните/професионални институции и пазара на работна ръка, създаването на съвместни информационни системи, които дават възможност за институционални контакти с цел трансгранични дейности, изследвани за създаването на общи социални и обществени услуги, включително в областта на здравеопазването и др.;
- Реализация на трансгранични дейности в граничния регион, които целят да насърчат успешния бизнес и практиките на трансгранично сътрудничество, както и да засилят обмена на експертни знания;

□ Създаване на информационни мрежи за електронни услуги (е-здравеопазване, е- обучение, е- правителство и др.)

Ключова област на интервенция 2 - Повишаване на конкурентоспособността на икономиката

Допустимите дейности следва да използват „меки“ мерки. Списъкът от дейности включва, но не е ограничен до:

- Изготвяне на съвместни изследователски проучвания върху пазарните възможности.
- Реализация на инициативи за развитие на общ пазар на работна ръка и по-тясно сътрудничество между работната ръка.
- Разработване на обучения, научен трансфер и обмен на добри практики с цел да се създаде икономика, базирана на знанието.
- Трансгранични дейности за повишаване на осведомеността във връзка със съответствието с правото на Общността за МСП, относно развитието на пазара и пазарните условия от другата страна на границата: семинари, обучителни курсове, информационни кампании, съвместна разработка на ръководства и други публикации, оценки и други видове сътрудничество в тази насока.
- Създаване на структури за сътрудничество, които да предлагат съвместни трансгранични услуги на бизнеса, особено на МСП, като консултират относно подготовката и регистрацията на частни фирми, НПО и държавни институции, обезпечавайки системи за качество на управлението, продукти и екологични изисквания;
- Съвместни действия за подкрепа на бизнеса и трансгранични бизнес инициативи: създаване на центрове за подкрепа на трансгранични бизнес инициативи, разработване на съвместни маркетинг и рекламни услуги, използване на ИКТ1 за насърчаване на трансграничното сътрудничество между фирмите (информационни услуги, създаване на бази данни на регионалните заинтересовани страни, съвместни бизнес справочници, интернет платформи, различни интернет-базирани информационни ресурси), съвместни инициативи за привличането на преки инвестиции в трансграничната зона и засилване на трансфера на експертни умения и др.
- Консултации и съвети за стартиране на нов бизнес, бизнес планиране и стратегическо развитие, трансфер на технологии, патенти и търговски марки, правни въпроси, финанси и маркетинг;
- Трансгранични инициативи за насърчаване на предприемаческо сътрудничество: разработване на схеми за подкрепа и създаване на икономически мрежи;
- Насърчаване на трансграничното създаване на контакти чрез организирането на трансгранични бизнес събития като срещи, семинари, обучения, работни семинари, конференции, награди за постижения в бизнеса с цел търсене на партньори, получаване на общи бизнес съвети и обучение, развитие на възможностите за създаване на клъстери и др.
- Подкрепа за основаването на смесени предприятия, кооперации или консорциуми за съвместно производство или предлагане на туристически услуги - изготвяне на бизнес и маркетинг планове, пазарни проучвания, рекламни кампании (пазар и връзки с обществеността), преки експортни продажби и маркетинг.
- Действия, целящи да развият, разнообразят и насърчат устойчивия туризъм в района, на базата на уникалността на общото природно наследство, изобилието на биоразнообразието и културните богатства, рекламиране на трансграничната зона като уникална дестинация;
- Съвместни проучвания, свързани с повишаването на енергийната ефективност и на използването на възобновяеми енергоизточници; 1 ИКТ - информационни и комуникационни технологии

Ключова област на интервенция 3 - Инфраструктурна подкрепа за повишаване на икономическия потенциал на зоната на сътрудничество

(1) „Меки“ мерки

По тази индикативна операция са допустими следните дейности:

- Предварително и последващо проучване на осъществимостта;
- Икономически и технически проучвания;
- Анализ на съотношението приходи-разходи, маркетингови проучвания, финансови планове и планове на паричните потоци;
- Оценка на въздействието върху околната среда;
- Изследователски и информационни услуги за предприемаческите, здравни, социални и образователни организации - създаване на бази данни, интернет платформи, съвместни бизнес справочници, технически проучвания;

- Проучвания на досегашната ситуация и правила за изготвянето на схеми за помощи и инструменти за финансова подкрепа;
- Работни проекти, архитектурни и инженерни планове и изготвянето на друга необходима документация;
- Изготвяне на тръжната (възлагане на обществена поръчка) документация и количествените сметки

(2) „Инвестиционни” мерки

По настоящата индикативна операция са допустими инвестиционни дейности, целящи подобряване на дребномащабната инфраструктура, които може да се представят в следния списък, който не е ограничен:

- Развитие/реконструкция на социална инфраструктура (за образование, здравеопазване, детски заведения и др.), включително дребномащабната инфраструктура, която обезпечава равните възможност за достъп до основните институции;
- Инвестиране в/Доставка на специализирано оборудване (например бази данни, информационни системи и др.);
- Ремонт и създаване на дребна инфраструктура, комуникационни мрежи и съпътстващи съоръжения (автобусни спирки, паркинги, тротоари, осветление и зелени площи, разширяване на улици и др.);
- Строителен надзор на дейностите свързани с инвестициите в дребномащабната инфраструктура.

Приоритетна ос 2 - Повишаване на качеството на живота

Общата цел на тази Приоритетна ос е да предвиди сътрудничество за опазване на природата и специфични аспекти на околната среда, защита на историческото и културно наследство, както и осигуряване на помощ при спешни случаи.

Оста е разделена на две ключови области на интервенция, които са свързани с опазването на околната среда, природата, историческото и културно наследство и изграждането на капацитет за устойчивото използване на природните ресурси, културното и историческо наследство.

Ключова област на интервенция 1 - Опазване на околната среда, природата, историческото и културно наследство

Списъкът от дейности включва, но не е ограничен до:

(1) „Меки” мерки

- Изграждане на трансгранични интегрирани подходи, мрежи и сътрудничество между съществуващите институции в областта на околната среда (например агенции за опазване на околната среда, администрациите на защитените територии) за поддържането на устойчивостта на екосистемите и опазване на естествената среда чрез развитието и прилагането на съвместни/свързани планове за управление и съвместни решения за защитените природни територии и опазване на биоразнообразието, чрез развитието и прилагането на съвместни планове/образователни/обучителни програми за предотвратяване на замърсяването, обезлесяването и ерозията на почвите;
- Дейности, целящи да укрепят трансграничното сътрудничество между културните институции/организации чрез създаването на нови общи трансгранични културни продукти и услуги, развитие на културния туризъм, съвместни изследвания върху културното наследство, усъвършенстване на модели на управление на културни обекти и др.;
- Разработване на нови трансгранични интегрирани продукти на селския туризъм, които обхващат целия туристически цикъл - дестинации, услуги, изграждане на умения, програми за изграждане на посетителски центрове, маркетинг, реклама и др.
- Културно сътрудничество чрез създаването на съвместни традиционни и нови фестивали, изложби, културни събития, насърчаване/съживяване на традиционните занаяти, обичаите и културното наследство;
- Инициативи, които подкрепят/популяризират историческото и културно наследство в трансграничната зона;
- Разработване на съвместни системи за ранно оповестяване с цел предотвратяване на природни и технологични бедствия;
- Съвместни изследвания на въздействието на промените в климата върху района и съвместни планове за действие за намаляването на това въздействие;
- Дейности за ограничаване на екологичното замърсяване в минните обекти (например, обмен на опит, трансгранични изследвания, изготвянето на устойчиви планове за управление и др.);
- Пред-проектни проучвания, проучвания за осъществимост и оценка на въздействието върху околната среда;

- Разработване на работни проектни, подробни проектни/архитектурни/ инженерни планове, картографиране (в съответствие с националното законодателство на страните партньори) и изготвянето на необходимите документи за инвестиране в тази конкретна ключова област на интервенция;
- Научноизследователски и информационни услуги - създаване на бази данни, интернет платформи, технически проучвания и др.;
- Реализирането на програми и системи за наблюдение, събиране на данни, съхранение на данни и тяхното разпространение, включително изграждането на институционален капацитет.
- Реализиране на дейности за подобряване управлението на горите и устойчивото използване на местните природни ресурси, включително събирането на други (не култивирани) продукти (билки, гъби), което да гарантира устойчивото им използване, както и организиране на кампании за обществена осведоменост за насърчване на опазването на природата.

(2) „Инвестиционни” мерки

- Подобряване и ре/конструкция на дребномащабна инфраструктура, насочена към природни и културни обекти;
- Възстановяване, опазване и консервация на значими територии, видове и местообитания (рекултивация на засегнатите територии, включително унищожени от пожари, презасаждане, възстановяване на влажни зони, възобновяване на популации на ендемични видове, залесяване с внасяне на подобрители в почвата и др.)
- Създаване/възстановяване на маркировка - табла, стрелки, картови схеми, маркировка на пътеки, обяснителни/насочващи табели и др., в съответствие със съществуващата номенклатура, карти и издадени пътеводители.
- Ре/конструкция или рехабилитация на модерна туристическа инфраструктура - площадки за къмпинг и съоръженията прилежащи към територии с голяма природна стойност; системи от алеи за пешеходци, горски пътеки, еко-пътеки, пътеки за езда; създаване на зони и съоръжения за скално катерене, водни спортове; създаване и оборудване на места за отдих, места за пикник с условия за безопасно палене на огън и съответния надзор (според изискванията на националното законодателство там, където е разположено мястото).
- Изграждане на пътеки за велосипедисти и мотористи на подходящи места (поради екологичните проблеми, които създават тези дейности, територии и маршрути, които са податливи на ерозия, не трябва да се използват за тази цел. За този тип дейности трябва да се изисква Оценка на въздействието върху околната среда).
- Създаване и оборудване на места за наблюдение на животни: платформи за любители на птици и фотографи, хранилки за диви птици/животни, изработени от естетично/екологично съобразни материали. „Зелени” и „тематични” еко-пътеки (орнитоложки, ботанически), образователни/научни пътеводители.
- Създаване на по-добра инфраструктура за посещение от туристи, включително за хора с увреждания, подобряване на достъпа и комуналните услуги към природните феномени/забележителности и културни обекти, например стълби, осветление, водоснабдяване и канализация, електричество, отопление и вентилация, монтиране на пътни знаци и табели, терасиране, тоалетни, малки съоръжения за събиране на отпадъците и др.
- Строителни дейности, които да подобрят достъпа до забележителности и обекти на селски туризъм - паркинги, ре/конструкция на пътищата (с ограничена дължина до 2 км), зони за отдих и др., и съответния надзор (според изискванията на националното законодателство там, където е разположено мястото).
- Ре/конструкция/преоборудване/рехабилитация на сгради, „насочени към природата” осведомителни/образователни/посетителски центрове (това са центрове, които изпълняват дейности, целящи да привлекат туристите по-близо до природата), съчетани/или не с професионално обучение на водачи, аниматори, планински водачи, спасителни отряди и др.
- Развитие и изграждане на дребно-машабна инфраструктура, свързана с културните обекти; Ре/конструкция/рехабилитация на културните центрове/обекти и прилежащата дребно-машабна инфраструктура.
- Дребно-машабни инвестиционни дейности с малък обхват и доставка на специализирано оборудване и технологии, свързани с опазването на природата и необходими за осъществяването на дейности по този компонент (например закупуване и внедряване на системи за полево наблюдение, събиране, съхранение и разпространение на данни, системи за ранно оповестяване, подобряване на горското управление и др.).
- Доставка на оборудване и материали - за осведомителни, образователни, посетителски или други центрове; създаване на информационни системи за туристическата информация и културните центрове,

оборудване за културни събития, за системи за наблюдение (например наблюдение на нивото на влажността и температурата в музеите), вентилационни системи, охранителни системи и др.

▫ Дребно-машабни инвестиционни мерки за подобряването/рехабилитирането на кладенци/потоци/езера и заобикалящите ги територии, ерозирани земни участъци и влажни територии, археологически, етнографски и фолклорни обекти.

▫ Подготовка и реконструкция на ферми за внедряването (или преминаването към) технологии за органично фермерство, животновъдство и аквакултури.

▫ Инвестиции в дребната инфраструктура, чиято цел е развитието на устойчиво органично фермерство, рибовъдство, земеделие и овощарство, включително отглеждането и производството на билки, ядки, растения с медицинско предназначение, подправки, зеленчуци, пчелни продукти, животински продукти, отглеждане на гъби, диви горски плодове, създаване на разсадници за дървета и др.

▫ Инвестиции в дребно-машабната инфраструктура, чиято цел е да премахнат техническите бариери като подобрят инфраструктурата за събирането на селскостопански/органични отпадъци, изхвърлянето на хербициди, анаеробно разлагане и производство на биогаз, пречистване на селскостопанските отпадъчни води и др.

▫ Дейности, целящи непрекъснатата защита от отрицателните последици от наводненията - почистване на речните корита, възстановителни работи от стихийни бедствия, възобновяване/рехабилитация на структурите за воден контрол и пренасочване, като: защитни стени, насипи, диги, вълноломи; рехабилитация и изграждане на отводнителни съоръжения и инфраструктура, създаване на малки хидротехнически съоръжения и предприемане на други действия за подобряване на трансграничното управление на наводненията, укрепване на реките с цел наблюдение на водите и др.

▫ Надзор над строителните работи, свързани с инвестициите в дребно-машабна инфраструктура.

Инвестиционните дейности трябва да се провеждат на публична общинска или публична държавна собственост. Собствеността трябва да е:

- освободена от ипотеки;

- да не е обект на неуреден съдебен спор;

- да не е обект на иск съгласно приложимото национално законодателство.

Всички предвидени инвестиционни дейности трябва да бъдат придружени с одобрен/заверен работен проект и издадено разрешение за строеж (ако е приложимо според съответното законодателство³). В случай на строителни дейности за които съответното законодателство не изисква одобрение на работен проект и издаване на разрешение за строеж, кандидатът трябва да представи становище от съответните органи относно изключението от правилото за представяне на одобрен работен проект.

В случай на дейности по опазване на културното и историческо наследство, работният проект за опазване/възстановяване/изграждане трябва да бъде одобрен от съответните национални институти за културно наследство, преди подаване на проектното предложение.

Всички доставки трябва да бъдат придружени от детайлна техническа спецификация, релевантни единични цени и обща стойност.

Всички цени отнасящи се до инвестиционните дейности трябва да бъдат в Евро.

Всички инвестиционни предложения трябва да имат положителна оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), ако за подобни дейности се изисква ОВОС според националното законодателство.

В случаите когато съответното законодателство не изисква извършване на ОВОС, кандидатът трябва да представи становище от съответните органи относно изключението от правилото за представяне на положителна оценка за въздействието върху околната среда.

Уверете се, че всички инвестиции (напр. инфраструктурни дейности) се извършват съгласно съответното законодателство на Общността в областта на околната среда.

Процедурите за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), които са описани в *Закон за устройство на територията (Държавен вестник на Република България № 1/2001 в Директивата за ОВОС*⁴ са в пълна сила за всички инвестиционни проекти по ИПП. Ако Директивата за ОВОС още не е напълно транспонирана в националното законодателство, процедурите трябва да са подобни на тези, установени в горепосочената директива. Ако съществува вероятност проектът да засегне обекти с важност за опазването на естествената среда, следва да се извърши и подходяща оценка за съхранението на естествената среда, еквивалентна на тази в член 6 на Директивата за местообитанията 5.

Ключова област на интервенция 2 - Изграждане на капацитет за устойчивото използване на природните ресурси, културното и историческо наследство

(1) „Меки” мерки

- Съвместни научноизследователски проучвания, обмен на информация и ноу-хау относно опазването на природните ресурси в трансграничната зона, обмен на добри практики и ноу-хау в сферата на възстановяването и съхранението на културното наследство, популяризиране на природните и културни обекти, и тяхната трансформация в туристически обекти;
- Съвместни трансгранични информационни и осведомителни кампании, фокусирани върху опазването на околната среда и природосъобразното поведение, опазване на уязвимите/деликатни територии/местообитания, върху предизвикателствата, свързани с предпазване от екологичните рискове и борба срещу промените в климата, устойчивото използване на природните ресурси и разпространение на правилата за събирането на негорските продукти, готовност за извънредни положения, намаляване на отрицателното въздействие на икономическите дейности върху околната среда и насърчаване на екологично съобразните икономически дейности и др.;
- Създаване на информационни мрежи за популяризиране на общото културно наследство в региона;
- Дейности, свързани с маркетинга и рекламата на културните, природни и селски забележителности - публикуване на брошури и листовки, популяризиране на селските продукти в дадения район, организация на изложби/семинари/конференции, създаване на бази данни, интернет страници и мултимедийни продукти, идентифициране на съществуващите нужди и тенденции на пазара и разработването на подходящи маркетингови стратегии за продуктите;
- Инициране на партньорства между местните заинтересовани лица в трансграничната зона и осъществяването на съвместни действия, насочени към повишаване на осведомеността, маркетинг и реклама, изграждане на капацитет, организация на кръгли маси и работни семинари за обсъждане на теми, свързани с устойчивото развитие на селския туризъм и валоризацията на местните природни дадености и културното наследство.

Крайният срок за набиране на проектните предложения е 17:30 часа местно време на 08 декември 2011 г.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Стратегическата цел на ОПАК:

Подобряване на работата на държавната администрация за реализиране на ефективни политики, качествено обслужване на гражданите и бизнеса и създаване на условия за устойчив икономически растеж и заетост; повишаване на професионализма, прозрачността и отчетността в съдебната система, както и повишаване на капацитета на структурите на гражданското общество

Специфичните цели са:

- Ефективно функциониране на администрацията и на съдебната система
- Подобряване на управлението на човешките ресурси и повишаване на квалификацията на служителите в държавната администрация, съдебната система и структурите на гражданското общество (СГО)
- Модерно обслужване от страна на администрацията и на съдебната система

Целите на програмата се постигат чрез дейности, разделени в четири основни приоритетни оси:

- Приоритетна ос I: Добро управление
- Приоритетна ос II: Управление на човешките ресурси
- Приоритетна ос III: Качествено административно обслужване и развитие на електронното управление
- Приоритетна ос IV: Техническа помощ

Бенефициенти, или кой може да кандидатства по ОПАК:

- Централната, областните и общинските администрации
- Органите на съдебната власт
- СГО - социално-икономическите партньори и неправителствените организации

За повече информация: <http://opac.government.bg/>

В момента няма активна процедура за финансиране на общински администрации

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА

Общата цел на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 (ОП „Конкурентоспособност”) е развитие на динамична икономика, конкурентоспособна на европейския и световен пазар.

Целта на подкрепата в рамките на ОП „Конкурентоспособност” е да развие потенциала за конкурентно и ефективно производство и бизнес, да допринесе за увеличаване на икономическия ефект и да подпомогне необходимите структурни промени с оглед постигането на устойчив напредък. За изпълнение на тези цели се предвижда подкрепа за развитие на производителността на малките и средни предприятия, както и за развитие на иновациите и новите технологии, и за подобряване на бизнес средата. ОП „Конкурентоспособност” е основана на пет приоритетни оси за програмен период 2007- 2013г.:

Приоритетна ос 1: „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности”;

Приоритетна ос 2: „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда”;

Приоритетна ос 3: „Финансови инструменти за развитие на предприятията”;

Приоритетна ос 4: „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика”;

Приоритетна ос 5: „Техническа помощ”.

За повече информация: <http://www.ibsme.org>

„Подкрепа за развитието на клъстерите в България”

Основна цел на настоящата процедура е да допринесе за създаването и развитието на клъстери в България като фактор за повишаване на конкурентоспособността на българските предприятия чрез предоставянето на подкрепа за изграждане и укрепване на административния и управленски капацитет на клъстера, развитие на продуктите и услугите, разширяване на пазарните позиции, привличане на нови членове на клъстера, както и насърчаване на инвестициите в съвременни технологии и оборудване за общи клъстерни дейности.

За постигане на тази цел процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за развитието на клъстерите в България” осигурява подкрепа, насочена към развитието на вече съществуващи или новосъздадени клъстери чрез изпълнението на проекти в следните области:

Компонент 1 „Изграждане и подкрепа на административното тяло на клъстера” - подкрепата по този компонент цели изграждането и развитието на административния и управленския капацитет на клъстера с оглед осигуряване на ефективна координация и управление на клъстерните дейности;

Компонент 2 „Проекти с кратък период на действие и бърз резултат и дейности за привличане на нови членове на клъстера” - подкрепата по този компонент е насочена към развитие на пазарите, популяризиране на дейностите, продуктите и услугите на клъстера, привличане на нови членове, както и изграждане на транснационални връзки за установяване на сътрудничество с други клъстери.

Компонент 3 „Инвестиционен компонент” - подкрепата по този компонент цели стимулиране на инвестициите за разширяване на дейността на клъстера, диверсификация на продукцията и увеличаване на производителността с цел повишаване на конкурентоспособността на клъстера

Кандидатите за безвъзмездна финансова помощ могат да представят проектни предложения, включващи различни комбинации от дейности по посочените три допустими компоненти в зависимост от потребностите за развитие на клъстера, като включването на дейности по Компонент 1 „Изграждане и подкрепа на административното тяло на клъстера” е задължително в случаите, когато клъстерът - кандидат няма създадено клъстерно управително тяло.

Включването на дейности САМО по Компонент 3 „Инвестиционен компонент” е НЕДОПУСТИМО по настоящата процедура.

Максималният интензитет на безвъзмездната финансова помощ по всеки индивидуален проект в зависимост от избраната комбинация от допустими компоненти по процедурата е както следва:

Компонент 1 „Изграждане и подкрепа на административното тяло на клъстера”

85 % от стойността на общо допустимите разходи по Компонент 1 през първата година от изпълнението на проекта, и

75 % от стойността на общо допустимите разходи по Компонент 1 през втората година от изпълнението на проекта

Компонент 2 „Проекти с кратък период на действие и бърз резултат и дейности за привличане на нови членове в клъстера”

65 % от стойността на общо допустимите разходи по Компонент 2 за целия период на изпълнение на проекта

Компонент 3 „Инвестиционен компонент”

50 % от стойността на общо допустимите разходи по Компонент 3 за целия период на изпълнение на проекта

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по всеки индивидуален проект (независимо от избраната комбинация от компоненти) е до 2 000 000 (два милиона) лева.

Безвъзмездната финансова помощ по Компонент 1 и Компонент 2 от настоящата процедура не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева), а в случай, че кандидатът осъществява дейност в отрасъл „шосеен транспорт” този размер е 100 000 евро (195 583 лева).

Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които отговарят на следните общи критерии:

· Да са новосъздадени или вече съществуващи клъстери под формата на обединения, които могат да включват:

- а) юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите;
- б) юридически лица с нестопанска цел, регистрирани съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел;
- в) български висши училища, получили последна валидна оценка при институционална акредитация не по-ниска от “добра” съгласно Глава десета от Закона за висшето образование;
- г) професионални училища и професионални гимназии съгласно чл. 26 от Закона за народната просвета;
- д) Българска академия на науките и нейни институти и звена;
- е) Селкостопанска академия и институти към нея;
- ж) Експериментални лаборатории, изследователски институти по смисъла на чл. 60 от Закона за администрацията;
- з) Научни организации по смисъла на параграф 1, т.1. от Допълнителните разпоредби на Закона за насърчаване на научните изследвания;
- и) Общини и/или Областни администрации, и
- к) Да имат седалище в Република България.

Допустими по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са обединения, създадени от посочените по-горе допустими юридически лица (както и еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон), с правна форма на сдружаване съгласно приложимото българско законодателство (Търговски закон, Закон за задълженията и договорите, Закон за юридическите лица с нестопанска цел и други приложими нормативни актове от българското законодателство). **Правната форма на сдружаване е по преценка на юридическите лица, участващи в обединението-кандидат и в съответствие с приложимото законодателство.**

За да удостоверят съответствието с този критерий за допустимост, към Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да представят документ, удостоверяващ създаването на обединение - договор за дружество съгласно чл. 357 от ЗЗД, дружествен договор, устав или друг приложим учредителен документ, упоменаващ целите на създаденото обединение (клъстера), правата и задълженията на участниците във връзка с изпълнението на дейностите, предлагани по проекта, включително правата на собственост върху резултатите и ползите от проекта.

· За да бъдат допустими за финансиране по Компонент 1 и Компонент 2 от настоящата процедура, кандидатите следва да бъдат обединения - клъстери в процес на създаване, новосъздадени или вече

съществуващи клъстери, които включват минимум 7 (седем) юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите;

· За да бъдат допустими за финансиране по Компонент 3, кандидатите следва да бъдат обединения - новосъздадени или вече съществуващи клъстери, които включват минимум 20 (двадесет) участници - юридически лица или еднолични търговци, изброени по-горе, като минимум един от участниците е учебно заведение - българско висше училище или професионално училище, или професионална гимназия.

Продължителността на всеки проект не следва да надвишава 24 месеца

Проектите по настоящата процедура трябва да отговарят на следните общи условия за допустимост:

а) резултатите от изпълнението на дейностите по проектите да се реализират само на територията на Република България;

б) да включват задължително дейности по Компонент 1 „Изграждане и подкрепа на административното тяло на клъстера”, в случаите когато клъстерът - кандидат няма създадено клъстерно управително тяло;

в) в случай, че проектът включва дейности по Компонент 3 „Инвестиционен компонент”, то те трябва задължително да са в съответствие с инвестиционната стратегия или с общата стратегия за развитие на клъстера, приложена към проектното предложение.

г) в случай, че проектът включва дейности по Компонент 3 „Инвестиционен компонент”, то те трябва да имат за свой основен предмет:

- Разширяване на дейността на клъстера и/или

- Диверсификация на продукцията на клъстера чрез добавяне на нови допълнителни продукти или услуги и/или

- Фундаментална промяна на цялостния производствен процес в клъстера.

Допустими по настоящата процедура са проекти, включващи дейности по следните 3 (три) допустими компоненти:

По Компонент 1 „Изграждане и подкрепа на административното тяло на клъстера” допустими са следните дейности:

- Създаване и ресурсно обезпечаване на дейността на административното тяло на клъстера (за управление и координация на клъстерните дейности) - осигуряване на необходимия персонал за управление и координация на клъстерните дейности на административното тяло; ресурсно обезпечаване на административното тяло на клъстера - осигуряване на необходимите режимни за работните помещения и консумативи за административното тяло на клъстера;

- Дейности за повишаване на капацитета за управление и координация на клъстера - участия в семинари, тренинги, конференции, информационни събития, обмен на опит, добри практики и други за управителното и административното тяло на клъстера.

Важно: С оглед избягване на припокриването на интервенциите между ОП „Конкурентоспособност” и ОП „Развитие на човешките ресурси”, по Компонент 1 от настоящата процедура са недопустими дейности за провеждане на обучения на заети лица, финансирани по ОП „Развитие на човешките ресурси”.

- Консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по настоящата процедура- до 5% от общите допустими разходи по проекта, но не повече от 10 000 лева;

- Визуализация на проекта - не повече от 5 000 лева;

- Одит на проекта - не повече от 20 000 лева.

По Компонент 2 „Проекти с кратък период на действие и бърз резултат, и дейности за привличане на нови членове в клъстера”, допустимите дейности включват:

- Дейности, насочени към подпомагане развитието на клъстера и привличане на нови членове:

• Организиране и провеждане на събития за представяне на клъстера, насочени към разширяване и развитие на дейността му, както и към привличане на нови клиенти и нови членове на клъстера;

• Създаване на интернет страница и интранет мрежа за нуждите на клъстера и изграждане на информационна база данни и др.

- Дейности за насърчаване на клъстерния маркетинг и разширяване на членството на клъстера:

• Извършване на маркетингови проучвания, анализ на целевите пазари в страната и в чужбина, разработване на маркетингова стратегия, инвестиционна стратегия, обща стратегия за развитие на клъстера, в случай, че клъстерът няма разработени такива;

- Популяризиране на името (марката) на клъстера - разработване и отпечатване на брошури и информационни материали за представяне на дейността на клъстера;
- Участие на клъстера в национални и международни изложения и панаири;
- Дейности, насочени към свързване в мрежа на членовете на клъстера, включително изграждане на транснационални клъстерни връзки за насърчване на сътрудничеството с други клъстери.

- Други маркетингови дейности, дейности за привличане на нови членове и др., които са включени в маркетинговата стратегия и/или в общата стратегия за развитие на клъстера.

По Компонент 3 „Инвестиционен компонент” допустимите дейности включват:

- Придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) за общи клъстерни дейности - закупуване на оборудване за зали за обучения, тренировъчни центрове, изпитателни лаборатории, производствени центрове и други, в които ресурсите ще са от полза за всички клъстерни членове и се управляват от клъстерната организация;

- Придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) за общи клъстерни дейности специализирани софтуерни приложения, права по патенти, лицензи, „ноу-хау” и др., представляващи дълготрайни нематериални активи;

- Извършване на строително-монтажни работи (СМР) за подобряване на функционалните характеристики на съществуващи сгради и помещения - собственост на клъстера или на член на клъстера, когато това е непосредствено свързано и необходимо за въвеждане в експлоатация на дълготрайните материални активи.

За да бъдат допустими предложените дейности по Компонент 3 „Инвестиционен компонент”, то те трябва задължително да са в съответствие с инвестиционната стратегия и/или с общата стратегия за развитие на клъстера, приложена към проектното предложение.

В случай че клъстерът няма разработена/и и приложена инвестиционна и/или обща стратегия за развитие, то в този случай кандидатите нямат право да включват в проектното си предложение дейности по Компонент 3, като по Компонент 2 са допустими дейностите за разработване на такива стратегии.

Специфични допустими разходи по Компонент 1 „Изграждане и подкрепа на административното тяло на клъстера”:

- Разходи за възнаграждения, включително за здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя за персонала на административното тяло на клъстера, изплатени въз основа на трудов договор, като са допустими разходите за 4-ма служители, наети на пълен работен ден (8 работни часа). Допустими са разходите за възнаграждения, включително за здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя за по-голям брой служители, наети на трудов договор на непълен работен ден, като общият брой работни часове за 1 работен ден не трябва да надвишава 32 работни часа (т.е. общият брой работни часове за 1 работен ден за 4-ма служители, наети на пълен работен ден), като в този случай размерът на възнагражденията следва да бъде определен пропорционално съобразно възнагражденията на служителите, наети на пълен работен ден.

В случай, че кандидатът има създадено административно тяло на клъстера, разходи за възнаграждения по Компонент 1 ще се признават само за новоназначени служители, като тези разходи не следва да превишават възнагражденията на заварените служители, осъществяващи същите функции и дейности в клъстера. Създадените нови работни места по проекта следва да бъдат заети за срок от 3 години след приключване на проекта.

- Разходи за ресурсно обезпечаване на управителното и административно тяло на клъстера- режийни разходи и разходи за консумативи за работните помещения на административното тяло на клъстера (разходи за електричество, отопление, вода, телефон, факс, интернет достъп, консумативи-офис материали за работните помещения на административното тяло на клъстера);

- Разходи за участия в семинари, тренинги, конференции, информационни събития, обмен на опит, добри практики и други за управителното и административно тяло на клъстера - разходи за такси за участие в посочените събития и разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни) във връзка с участия в подобни събития.

- Разходи за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по настоящата процедура - до 5% от общите допустими разходи по проекта, но не повече от 10 000 лева;

- Разходи за визуализация на проекта - не повече от 5 000 лева

- Разходи за одит на проекта (извършен от регистриран одитор) - не повече от 20 000 лева

Специфични допустими разходи по Компонент 2 „Проекти с кратък период на действие и бърз резултат, и дейности за привличане на нови членове в кълъстера“:

- Разходи за организиране и провеждане на събития за представяне на кълъстера и на кълъстерни мрежови събития (включително семинари, конференции, тренинги), насочени към разширяване и развитие на дейността на кълъстера, както и към привличане на нови клиенти и нови членове на кълъстера и създаване на мрежи между членовете на кълъстера;
- Разходи за създаване на интернет страница и интранет мрежа за нуждите на кълъстера, за изграждане на информационна база данни и др.;
- Разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни) на персонала от управителното и административното тяло на кълъстера (максимум до 4 човека на събитие) с цел изграждане на транснационални кълъстерни връзки и установяване на сътрудничеството с други кълъстери, включително в други страни;
- Разходи за участие в национални и международни изложения и панаири - разходи за такси, наем на изложбена площ, транспортиране на експонати, пътни разноски за персонала от управителното и административното тяло на кълъстера (максимум до 4 човека на събитие) във връзка с участия в международни панаири и изложения;
- Разходи за услуги, свързани с извършване на маркетингови проучвания, анализ на целевите пазари в страната и в чужбина, разработване на маркетингова стратегия, инвестиционна стратегия, обща стратегия за развитие на кълъстера, в случай че кълъстерът няма разработени такива;
- Разходи за популяризиране името (марката) на кълъстера - например: изготвяне и отпечатване на брошури и информационни материали за кълъстера и дейностите му, с цел популяризиране на кълъстерите пред бъдещите членове, както и пред външни клиенти и пазари, и др.
- Разходи за други маркетингови дейности, дейности за привличане на нови членове, създаване на кълъстерни мрежи и др., които са включени в маркетинговата стратегия или в общата стратегия за развитие на кълъстера, в случай че такава е приложена към проектното предложение, които са с бърз резултат и кратък срок на действие.

Специфични допустими разходи по Компонент 3 „Инвестиционен компонент“:

- Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) за общи кълъстерни дейности - разходи за закупуване и въвеждане в експлоатация на дълготрайни материални активи за общи кълъстерни дейности - закупуване на оборудване за зали за обучения, тренировъчни центрове, изпитателни лаборатории, производствени центрове и други, в които ресурсите ще са от полза за всички кълъстерни членове и се управляват от кълъстерната организация;
- Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) за общи кълъстерни дейности - разходи за закупуване и въвеждане в експлоатация на дълготрайни нематериални активи - специализирани софтуерни приложения, включително софтуерни системи за управление на кълъстера, права върху патенти, лицензи, „ноу-хау“ и др., представляващи дълготрайни нематериални активи;

В случай че обединението - кандидат е голямо предприятие (предприятие, което не покрива изискванията за микро, малко или средно предприятие по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия), разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи могат да бъдат в размер до 50% от общите допустими разходи по Компонент 3 „Инвестиционен компонент“

- Разходи за подобряване на функционалните характеристики на съществуващи сгради и помещения - собственост на кълъстера или на член на кълъстера чрез извършване на строително монтажни работи (СМР), когато това е непосредствено свързано и необходимо за въвеждане в експлоатация на дълготрайните материални активи, посочени по-горе - не повече от 20% от общите допустими разходи по Компонент 3. Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства по проекта, следва да се използват изключително в предприятието-получател на помощта, да се разглеждат като амортизируеми активи, да са закупени от трети лица при пазарни условия, да бъдат включени в активите на бенефициента и да останат в предприятието и региона - получател на регионалната помощ за срок от минимум 3 (три) години, а в случаите, когато бенефициентът е голямо предприятие - за срок от минимум 5 (пет) години.
- Принос в натура, включващ предоставяне на земя или застроен недвижим имот или част от него за целите на изпълнение на проекта - максимум до 20 % от общите допустими разходи по Компонент 3.

Проекти се подават текущо без краен срок за прием до изчерпване на средствата.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ОКОЛНА СРЕДА 2007-2013г.

ГЛАВНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ НА ОП "ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013 г." е подобряване, запазване и възстановяване на естествената околна среда и развитие на екологичната инфраструктура.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ:

- Опазване и подобряване състоянието на водите;
- Подобряване управлението на отпадъците и защитата на почвите;
- Опазване на биоразнообразието и защита на природата.

Реализирането на тези цели ще доведе до подобряване качеството на живот на населението в страната и до повишаване на възможностите за инвестиции в нейната икономика.

Общият финансов пакет за реализацията на оперативна програма "Околна среда 2007 - 2013 г." възлиза на **1 800 748 085 евро**.

Оперативна програма "Околна среда 2007 - 2013 г." се управлява от Министерство на околната среда и водите.

<http://ope.moew.government.bg>

Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в агломерации между 2 000 и 10 000 е.ж.

Общ бюджет 300 млн. лв.

Крайният срок за представяне на проектни предложения за оценка е 15 август 2012 г. като преди това е необходимо общините да преминат предварителни консултации и да получат становище относно обхвата и основните параметри на проектите си.

Акцентът по процедурата е финансиране на проекти в напреднала фаза на подготовка, по които предстои да започнат или вече са започнали строителни дейности. Съгласно изискванията на програмата, изпълнението им трябва да приключи най-късно до края на 2014 г.

С реализацията на тези проекти страната ни ще увеличи дела на населението, включено към канализационна система, и ще постигне съответствие с Директива 91/271/ЕИО за екологосъобразното пречистване на битовите отпадъчни води.

По настоящата процедура не е определен минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ, която кандидатите могат да получат.

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ (БФП), която може да бъде предоставена на бенефициента под формата на техническа помощ за възстановяване на разходите, определени в чл. 11, ал. 1, т. 1-3 и т. 5-13 от ПМС № 249 от 17 октомври 2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по ОПОС, съфинансирана от КФ и ЕФРР на ЕС (обн. ДВ. бр.86 от 26 октомври 2007 г., изм. ДВ, бр. 107 от 16 декември 2008г.) не може да надвишава 10% от общите допустими разходи за проекта. В посочения лимит се включват разходи, финансирани по договор за предоставяне на БФП, сключен преди подаване на проектно предложение по настоящата процедура, които директно се отнасят за подготовката му (напр. изготвяне на прединвестиционно проучване, АРП, проектиране на обектите, включени в проектното предложение, ОВОС, подготовка на документация и други). Тогава, когато размерът на

техническата помощ надхвърли 10% от общите допустими разходи, разликата остава за сметка на бенефициента.

Бенефициентът трябва да осигури собствен принос към финансирането на проекта. В общия случай, участието на общината във финансирането на проекта ще бъде не по-малък от 3% от допустимите разходи. Въз основа на анализа разходи-ползи е възможно да бъде определено и собствено участие за сметка на бенефициента в по-голям размер. Бенефициентът може да осигури собствения си принос с привлечен ресурс от различни източници. Собственият принос може да бъде осигурен за целия период на изпълнение на проекта от различни източници, например увеличение на цената за използване на съответната инфраструктура, собствени приходи на съответната община, заем от банка или друга финансова институция и други. Размерът и източниците на финансиране на собственото участие на бенефициента следва да бъдат отразени във финансовия анализ, изготвен за проекта.

При подаване на проектното предложение кандидатът трябва да удостовери, че:

- разполага с налични финансови ресурси за покриване на първоначалните допустими разходи по проекта, преди средствата да му бъдат възстановени от ОПОС;
- разполага с финансови ресурси от други източници за покриване на допустими разходи по проекта, които няма да бъдат финансирани от ОПОС, вкл. собствения принос;
- разполага с финансови ресурси от други източници за покриване на недопустимите разходи, присъщи и необходими за изпълнението на проекта.

Като доказателство за изпълнение на горепосочените изисквания кандидатът следва да представи копие (заверено „Вярно с оригинала“ и подпис) на един или повече от следните документи:

- решение на Общинския съвет за поемане на общински дълг и даване на съгласие за получаване на кредит от определена банка или друга финансова институция, а също и писмено предварително съгласие/уверение/ намерение от тази банка/финансова институция за финансиране на горепосочените разходи, ако проектът бъде финансиран по ОПОС;
- договор за безлихвен заем от ПУДООС;
- договор за заем от банка и решение на Общинския съвет за ползване на банков кредит;
- документ, удостоверяващ намерение за финансиране от ФЛАГ;
- документ, удостоверяващ получаването на заем от Министерство на финансите или друга публична институция и решение на Общинския съвет за ползване на такъв заем;
- договор/протокол за дарение в полза на общината;
- документ, удостоверяващ осигурено финансиране от държавния бюджет;
- документ, удостоверяващ одобрен заем от ЕИБ или доказващ наличието на такова съгласие;
- решение на Общински съвет, че средствата ще бъдат осигурени със средства от общинския бюджет за времето на изпълнението на проекта.

Кандидатът по настоящата процедура кандидатства в партньорство с други общини, в случай че:

- агломерацията попада на територията на повече от една община;
- когато техническото решение в прединвестиционното проучване изисква съвместно пречистване на отпадъчните води от агломерации на територията на повече от една община;
- кандидатстват група общини в партньорство за няколко допустими агломерации от една и съща обособена територия, обслужвана от един ВиК оператор и в рамките на една Асоциация по ВиК;

Обхват на инвестиционния проект

Водещо при определянето обхвата на проекта е постигане на изискванията на Директива 91/271/ЕИО, като дейностите се ограничават до:

- изграждане на ПСОВ съгласно изискванията на Директивата и условията в разрешителното за заустване;
- реконструкция на съществуващи ПСОВ с цел пречистване на отпадъчните води до определените индивидуални емисионни ограничения, посочени в разрешителното за заустване;
- изграждане на довеждащ колектор до ПСОВ;
- изграждане на канализация и довеждащи колектори до ПСОВ на друга агломерация, в случай, че:
 - в капацитета на последната са предвидени замърсителните товари на агломерацията, за която се кандидатства - в този случай ПИП следва да съдържа информация, доказваща това;
 - при технико-икономическо доказване на възможността за изграждане на обща (районна) пречиствателна станция за две или повече агломерации;
- изграждане на отвеждащ колектор от ПСОВ до водоприемника на пречистените отпадъчни води;

- изграждане на главни колектори и при необходимост, и канализационни помпени станции, които да съберат отпадъчните води от съществуващи канализационни мрежи, които се заустват без пречистване в водоприемниците;
- изграждане на нова канализационна мрежа при наличието на действаща и отговаряща на изискванията на Директивата и разрешителното за заустване пречиствателна станция за отпадъчни води (или изграждането на такава), с цел присъединяване на нови жители към канализационната система на агломерацията и осигуряване на достатъчно водно количество и товар на замърсяването за нормалната експлоатация на пречиствателната станция;
- подмяна на канализационни колектори с по-голям диаметър, така че да се преустанови преливане през преливниците на отпадъчни води в сухо време или да се съобрази със съществено нараснало количество отпадъчни води, постъпващи в този клон;
- подмяна на канализационна мрежа тогава, когато съществуващата мрежа компрометира експлоатацията на пречиствателната станция (поради много голяма инфилтрация например);
- изграждане и/или рехабилитация на водоснабдителни мрежи, когато е необходимо и обосновано, и само по трасето, по което се полага канализационна инфраструктура в следните случаи:
 - наличие на водопровод от стоманени тръби в експлоатация повече от 30 години;
 - наличие на водопровод от етернитови тръби, независимо от експлоатационния период.
- изграждане на съпътстваща инфраструктура (напр. електроснабдяване, път, водоснабдяване), която обслужва само изгражданите обекти (напр. ПСОВ и помпени станции);

Включването в проектното предложение на допълнителни компоненти (извън горепосочените), като например по-голям водоснабдителен компонент, е възможно с цел изпълнение на проект за интегриран воден цикъл. Разходите за тези компоненти обаче са недопустими за финансиране от оперативната програма.

Видове дейности

Всички дейности, включени в проектното предложение, следва да са пряко свързани с изпълнението на инвестиционния проект за подобряването и развитието на инфраструктурата за отвеждане и пречистване на отпадъчни води от агломерации между 2 000 и 10 000 е.ж. (или със съпътстващи дейности по водоснабдителна инфраструктура):

- Дейности, свързани с подготовката на подадения инвестиционен проект (изготвяне на прединвестиционно проучване и анализ разходи-ползи, идейно проектиране на ПСОВ, идейно и работно проектиране на линейна инфраструктура, дейности, свързани с издаването на решения по екологичното законодателство, и др.);
- Подготовка на документация за възлагане на обществени поръчки за дейностите, включени в инвестиционния проект;
- Строително-монтажни работи, строителен надзор и други дейности във връзка с изпълнението на инвестиционните обекти, посочени по-горе;
- Дейности, свързани с изграждане на съпътстваща инфраструктура;
- Доставка на оборудване и съоръжения, необходими за експлоатацията на изградените съоръжения и инсталации.

Задължителни дейности

- **организация и управление на проекта - одит на проекта** - преди подаването на искане за средства по проекта е необходимо да бъде извършен одит от изпълнител, определен по реда на ЗОП и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Бенефициентът възлага текущ одит на проекта и представя на МЗ към исканията за средства междинен одитен доклад с одитно мнение за:
 - законосъобразността на съответните обществени поръчки, с изключение на обществените поръчки за строителство, строителен надзор и одит на проекта и обществените поръчки, попадащи в обхвата на чл. 19, ал. 2 т. 22 „б” от ЗОП;
 - осчетоводяването на разходите, включени в искането за средства в счетоводната система на Бенефициента.

Към окончателното искане за средства бенефициентът представя окончателен одитен доклад, който съдържа одитно мнение относно цялостното изпълнение на проекта, съобразно насоките за извършване на одит, публикувани на интернет страницата на ОПОС. Общата стойност на разходите, свързани с осигуряването на одит, не следва да надвишават **0,5 % от допустимите разходи по проекта, финансирани чрез безвъзмездната финансова помощ;**

- **мерки за информация и публичност:** Общата стойност на разходите, свързани с мерки за осигуряване на информация и публичност, не следва да надвишават **0,2 % от допустимите разходи по проекта;**

Допустими разходи

За допустими за финансиране в рамките на настоящата процедура за директно предоставяне на БФП се приемат следните видове разходи:

- разходи, свързани с придобиването на незастроена земя при изпълнение на следните условия:
 - а. наличие на пряка връзка между целите на проекта и покупката на земята;
 - б. стойността на закупената земя не е в размер, **по-голям от 10% от общите допустими разходи по съответния проект, финансирани чрез безвъзмездната финансова помощ;**
 - в. наличие на оценка, издадена от независим лицензиран оценител, която потвърждава, че цената на придобиване на земята не надвишава пазарната цена;
 - г. земята не е за земеделски цели;
 - д. след приключването на проекта земята не остава за ползване от горския фонд или за земеделски цели;
 - е. земята е придобита от държавна институция или публичен орган.
- таксите, съпътстващи покупката на земята, като нотариални такси и други, разходите за експертна оценка и юридическите консултации се считат за допустим разход до размера, определен в договора за БФП;
- разходи, свързани с правото на достъп до мястото на изпълнение на проекта (сервитутни права), при условие, че то представлява неразделна част от изпълнението на проекта;
- разходи, свързани с покупката на недвижим имот заедно с прилежащите към него сгради, се считат за допустими при следните условия:
 - а. наличие на пряка връзка между целите на проекта и покупката на недвижимото имущество; изградените върху имота сгради трябва да се използват единствено за целите на проекта и в рамките на периода, определен в договора за БФП, съответно решението на ЕК за финансиране на проекта, за проекти по смисъла на чл. 39 от Регламент (ЕО) № 1083/2006;
 - б. наличие на оценка, издадена от независим лицензиран оценител, която потвърждава, че цената на придобиване на недвижимия имот не надвишава пазарната цена и удостоверява, че сградата е в съответствие с изискванията на националното законодателство, или определя частите, които не са в съответствие и които ще бъдат приведени в съответствие по време на изпълнението на проекта;
 - в. в рамките на предходните 10 години за сградата не е получавана БФП от национални средства или средства от ЕО;
 - г. недвижимото имущество е придобито от държавна институция или публичноправен орган.
- таксите, съпътстващи покупката на недвижимия имот, като нотариални такси и други, разходите за експертна оценка и юридически консултации, се считат за допустим разход до размера, определен в договора за БФП;
- разходи за строителство на обектите, включени в обхвата на проекта съгласно т. 6.1, включително:
 - а. разходи, свързани с подготовка на обекта и строителни дейности, в случай че са действително извършени в рамките на периода на допустимост и са пряко свързани с изпълнението на проекта;
 - б. разходи, свързани с изграждане на довеждаща техническа инфраструктура, осигуряваща достъп само до изградените съоръжения;
 - в. непредвидени разходи за СМР до 10% от стойността на СМР;
 - г. разходи за покупка и изграждане на съоръжения и оборудване, които трябва да се инсталират за постоянно ползване на мястото на изпълнение на проекта, се считат за допустими, при условие че съответните съоръжения и/или оборудване са включени в инвентарния списък на дълготрайните материални активи на бенефициента и са част от одобрената проектносметна документация на проекта;
 - д. разходи за обучение на персонала, ангажиран в експлоатацията на ПСОВ, и тестването на оборудването в рамките на необходимия за това период от време;
- разходи за подготовката, организацията и управлението на проекта, за които се прилага ограничението сумарно да не надвишават **10% от общите допустими разходи:**
 - а. разходи за строителен надзор;
 - б. разходи за авторски надзор;
 - в. разходи за проектиране (вкл. прединвестиционни проучвания, идейни проекти, работни и технически проекти, експертни анализи, хидроложки и геоложки проучвания, технически планове, техническа документация, изискуемите по процедурата карти и план за управление на утайките);
 - г. разходи за оценка на съответствието;

- д. разходи за изготвяне на анализ разходи-ползи за проекта;
- е. разходи за попълване на формуляр за кандидатстване
- ж. разходи за изготвяне оценка на въздействието върху околната среда, екологична оценка, оценка на съвместимостта и издаване на разрешителни;
- з. разходи за осигуряване на публичност на проекта;
- и. разходи за подготовка на документация за възлагане на обществени поръчки;
- к. разходи за управление на проекта;
- л. разходи за финансиране на възнаграждения и доплащане към възнаграждения на лица (вкл. осигурителни вноски), пряко ангажирани в изпълнението на проекта;
- м. преки данъци и осигуровки, начислени върху трудови възнаграждения, произтичащи от съфинансирането по Оперативната програма, в случай че представляват действително извършен разход и са окончателно платени от страна на бенефициента;
- н. разходи за канцеларски материали и оборудване, вкл. закупуване на дълготрайни активи, предназначени за административни цели, в случай че са пряко свързани с изпълнението на проекта и след неговото приключване ще бъдат без икономическа стойност (офис обзавеждане, компютри, периферни устройства);
- разходи за одит.

При третиране на ДДС като допустим разход по настоящата процедура се прилагат *Указания на министъра на финансите относно третиране на ДДС като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от СФ и КФ на ЕС*

Допустими кандидати

Община	Име на агломерацията	Община	Име на агломерацията	Община	Име на агломерацията
Априлци	Априлци	Вълчедръм	Вълчедръм	Златоград	Златоград
Ардино	Ардино	Вълчи дол	Вълчи Дол	Златоград	Старцево
Асеновград	Тополово	Върбица	Върбица	Ивайловград	Ивайловград
Балчик	Кранево	Годеч	Годеч	Иваново	Щръклево
Балчик	Оброчище	Горна Оряховица	Драганово	Искър	Искър
Банско	Добринище	Горна Оряховица	Първомайци	Каварна	Русалка
Батак	Батак	Гоце Делчев	Брезница	Казанлък	Бузовград
Батак	Язовир Батак	Гоце Делчев	Мусовища	Казанлък	Енина
Батак	Нова Махала	Гулянци	Брест	Казанлък	Копринка
Белица	Белица	Гулянци	Гулянци	Казанлък	Крън
Белица	Краище	Гурково	Гурково	Калояново	Дълго поле
Белово	Белово	Гърмен	Дебрен	Калояново	Калояново
Белоградчик	Белоградчик	Гърмен	Рибново	Камено	Камено
Бобов Дол	Бобов Дол	Две могили	Две могили	Каолиново	Тодор Икономово
Божурище	Божурище	Девин	Девин	Карлово	Баня
Борино	Борино	Джебел	Джебел	Карлово	Калофер
Борован	Борован	Димово	Арчар	Карлово	Розино
Борово	Борово	Долна баня	Долна баня	Каспичан	Каспичан
Ботевград	Врачеш	Долна Митрополия	Долна митрополия	Кирково	Бенковски
Ботевград	Трудовец	Долна Митрополия	Тръстеник	Козлодуй	Бутан
Брацигово	Брацигово	Долни Дъбник	Долни Дъбник	Козлодуй	Гложене
Брегово	Брегово	Долни чифлик	Гроздьово	Козлодуй	Хърлец
Брезник	Брезник	Долни чифлик	Старо Оряхово	Копривщица	Копривщица
Бургас	Рудник	Доспат	Доспат	Костенец	Костенец
Бургас	Черно море	Драгоман	Драгоман	Костенец	Костенец

	Бяла Слатина	Търнава		Дупница	Яхиново		Костинброд	Петърч
	Варна	Каменар		Дългопол	Дългопол		Котел	Градец
	Велико Търново	Дебелец		Дългопол	Цонево		Котел	Котел
	Велико Търново	Килифарево		Елена	Елена		Котел	Ябалново
	Велинград	Драгиново		Елин Пелин	Нови Хан		Кочериново	Кочериново
	Велинград	Сърница		Завет	Брестовене		Кресна	Кресна
	Ветово	Ветово		Завет	Завет		Криводол	Криводол
	Ветово	Глоджево		Завет	Остово		Крумовград	Крумовград
	Ветово	Смирненски		Златарица	Златарица		Куклен	Куклен
	Видин	Дунавци		Златица	Златица		Кула	Кула
	Летница	Летница		Пазарджик	Черногорово		Пазарджик	Огняново
	Лозница	Лозница		Перник	Драгичево		Рудозем	Чепинци
	Луковит	Дерманци		Перник	Батановци		Руен	Руен
	Лъки	Лъки		Перущица	Перущица		Русе	Мартен
	Любимец	Любимец		Петрич	Първомай		Русе	Николово
	Мадан	Мадан		Плевен	Буковлък		Садово	Болярци
	Малко Търново	Малко Търново		Плевен	Славяново		Садово	Катуница
	Марица	Войводино		Плевен	Ясен		Садово	Садово
	Марица	Калековец		Полски Тръмбеш	Полски Тръмбеш		Самоков	Боровец
	Марица	Маноле		Поморие	Ахелой		Сапарева баня	Сапарева Баня
	Марица	Рогош		Поморие	Каблешково		Сатовча	Вълкосел
	Марица	Скутаре		Правец	Правец		Сатовча	Кочан
	Марица	Труд		Първомай	Градина		Своге	Искрец
	Марица	Царацово		Разград	Дянково		Септември	Варвара
	Мизия	Мизия		Разград	Ясеновец		Септември	Ветрен
	Мъглиж	Мъглиж		Разлог	Баня		Септември	Ковачево
	Неделино	Неделино		Ракитово	Дорково		Силистра	Айдемир
	Несебър	Елените		Ракитово	Костандово		Силистра	Калипетрово
	Несебър	Обзор		Раковски	Белозем		Симеоновград	Симеоновград
	Николаево	Николаево		Раковски	Стряма		Симитли	Крупник
	Никопол	Никопол		Раковски	Чалъково		Симитли	Симитли
	Опака	Опака		Рила	Рила		Сливен	Желю войвода
	Оряхово	Оряхово		Родопи	Браниполе		Сливен	Крушаре
	Оряхово	Селановци		Родопи	Брестовица		Сливен	Самуилово
	Павел Баня	Павел Баня		Родопи	Крумово		Сливен	Речица (Сливен)
	Пазарджик	Алеко Константиново		Родопи	Марков		Сливен	Сотиря
	Пазарджик	Братаница		Родопи	Първенец		Сливен	Тополчане
	Пазарджик	Главиница		Родопи	Устина		Сливница	Сливница
	Пазарджик	Ивайло		Родопи	Цалапица		Сливо поле	Сливо поле
	Пазарджик	Мало Конаре		Родопи	Ягодово		Смолян	Пампорово
	Созопол	Дюни		Стралджа	Стралджа		Цар Калоян	Цар Калоян
	Стамболийски	Йоаким Груево		Стрелча	Стелча		Царево	Лозенец
	Стамболийски	Куртово конаре		Струмляни	Микрево		Царево	Синеморец
	Стамболийски	Ново Село		Суворово	Суворово		Чепеларе	Чепеларе
	Столична	Бистрица		Сунгурларе	Сунгурларе		Червен Бряг	Койнаре
	Столична	Бухово		Съединение	Съединение		Шабла	Шабла

	Столична	Владая		Твърдица	Шивачево		Ябланица	Ябланица
	Столична	Волюяк		Твърдица	Твърдица		Якоруда	Якоруда
	Столична	Герман		Тетевен	Галата			
	Столична	Казичене		Тополовград	Тополовград			
	Столична	Кремиковци-Сеславци		Троян	Орешак			
	Столична	Лозен		Трън	Трън			
	Столична	Панчарево		Угърчин	Угърчин			
	Столична	Световрачене		Хаджидимово	Абланица			
	Столична	Чепинци		Хаджидимово	Хаджидимово			

ОП“РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”

‘Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства’

Целта на операцията е да подпомогне по-успешната социална и трудова реализация на децата и учениците от етническите малцинства чрез:

- подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение;
- засилване на мотивацията за участие в образователния процес;
- допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин.

Записването на деца от ромски произход в детските градини ще даде възможност за успешно преодоляване на езиковата бариера още в ранна възраст и по този начин ще се улесни достъпа им до следващите фази на образование. Очакваният ефект от тези мерки е в две направления: от една страна, ще се създаде възможност за заетост и по-пълна реализация на техните родители на пазара на труда, а от друга - ранното интегриране в образователната система е профилактика срещу отпадане от следващите образователни етапи и е средство за преодоляване на езиковите бариери. Към настоящия момент процентът на необхванатите и отпадащи ученици от етнически малцинствени групи все още остава висок.

Изграждането на работещ модел за интеграцията на децата от малцинствените етнически групи преминава през следните основни стъпки:

- подобряване на условията за гарантиране на равен достъп до образование;
- разработване на методики, учебни планове и програми за провеждане на интегрирано/приобщаващо обучение;
- провеждане на специализирана подготовка на учителите за работа с деца от малцинствените групи;
- промяна на нагласата на обществото към позитивно отношение спрямо децата от малцинствените етнически групи;
- специализирана работа с родителите на децата от етническите малцинства и на децата от българското мнозинство.

За успешната интеграция е необходимо децата и учениците от етническите малцинствени групи, които се намират или са застрашени от попадане в състояние на изключеност да работят съвместно със своите съученици и връстници от интегрирали се етнически общности и от мнозинството от българското общество

Размер на безвъзмездната финансова помощ

- ▣ Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 50 000 лева
- ▣ Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 390 000 лева

По настоящата схема не се изисква съфинансиране от страна на кандидата.

Настоящата схема за БФП не попада в обхвата на правилата в областта на държавните и минимални помощи.

Допустими кандидати са:

- общини
- училища
- детски градини
- висши училища
- организации с нестопанска цел, регистрирани съгласно действащото законодателство в Република България

В случаите, когато кандидатът е община, НПО регистрирана по закон или висше училище, той задължително трябва да има за партньор училище/-а или детска градина/-и. Когато Кандидатът е община и тя кандидатства с партньор/и, трябва задължително да представи и Решение на Общинския съвет за одобряване на споразумение за общинско сътрудничество, с партньора за кандидатстването по проекта, съгласно чл. 59 и сл. от ЗМСМА.

Допустими партньори:

- общини
- училища
- детски градини
- висши училища
- организации с нестопанска цел, регистрирани съгласно действащото законодателство в Република България.

Продължителност

Проектните дейности трябва да приключат най-късно до 31.10.2013 г.

Допустими дейности:

1. Подобряване на вътрешната и външната среда в приемните детски градини и училища, които ще бъдат пряко свързани с дейностите по проекта:
 - осигуряване на учебно-технически средства, апаратура, учебници и учебни помагала, дидактически материали, образователен софтуер;
 - подобряване на училищната среда чрез обогатяване с подходящи за възрастта съоръжения и материали за обучение, игри;
 - подобряване на състоянието на сградния фонд.
2. Продължаване на процеса по извеждане на децата от сегрегираните ромски училища (вкл. транспортирането им от ромските населени места/квартали/махали до училище).
3. Адаптиране на необхванати от училището ученици към учебния процес:
 - разработване на планове/ програми и провеждане на допълнителни занятия с деца от етническите малцинства, застрашени от отпадане от училище, в зависимост от степента на тяхната интеграция в образователната система и учебния процес;
 - допълнителна подготовка на деца от етническите малцинства в детските градини за постъпване в първи клас;
 - адаптация на деца в детските градини и училища, за които българският език не е майчин, чрез съвместни познавателни дейности с деца от другите етноси: посещения на театри, музеи, екскурзии и др.;
 - работа с родители, които възпрепятстват децата си от редовно посещаване на учебни занятия.
4. Дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и техните връстници, в интеграционна мултикултурна среда:
 - създаване на клубове по интереси; сформиране на групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства; традиционни занаяти;
 - проучвания, провеждани от деца и ученици, свързани с културната им идентичност.
5. Подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи. Допълнителни занимания с деца в детските градини, за които българският език не е майчин.
6. Обучение и подготовка на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда:
 - допълнителна квалификация на педагогически специалисти, свързана с методи за възпитание и обучение в мултикултурна среда;

- обучение на педагогически специалисти, свързани с интерактивни билингвистични технологии за усвояване на български език от деца, за които българският език не е майчин (в детските градини и училищата).

7. Организиране и осъществяване на информационни кампании за етническа толерантност в детските градини и училищата.

Най-малко 30% от участниците във всеки проект трябва да бъдат деца и ученици от етнически малцинствени групи, които се намират или са застрашени от попадане в състояние на изключеност от образователния процес, поради трудности от културно и езиково естество. Участници могат да бъдат и деца и ученици, които не са представители на етнически малцинствени групи, с цел постигане на интеграционен ефект от изпълнението на операцията.

При изпълнение на дейност 2 не са допустими разходи за участници извън целевата група.

Допустимите дейности следва да се изпълняват за първи път или да имат ДОПЪЛВАЩ И/ИЛИ НАДГРАЖДАЩ ЕФЕКТ спрямо финансирани до момента програми в областта на интеграцията на децата и учениците от етническите малцинства, финансирани от националния бюджет, бюджета на ЕС, проект „Социално включване”, финансиран от Световна банка и други донорски програми.

Организации, които са сключили договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по схема BG051PO001-4.1.03 „Интеграция на децата и учениците от етническите малцинства в образователната система”, нямат право да участват като кандидати и партньори по настоящата операция.

Допустимост на целевите групи

- Деца и ученици от етнически малцинствени групи (включително деца в ранна детска възраст (3-6 години);
- Педагогически специалисти в детските градини и училищата;
- Родители на децата и учениците от етнически малцинствени групи.

С цел постигане на интеграционен ефект от дейностите по настоящата операция е допустимо в проектните предложения да бъдат включени и деца, и ученици, които не са представители на целевата група, но тяхното участие ще допринесе за постигане целите на проекта и процедурата. За участниците в проекта са допустими и разходи във връзка с участието им в дейности по интеграция на представителите на целевите групи. Децата и учениците, които не са представители на етническите малцинства не се считат за целева група в проектното предложение

Всеки кандидат може да подаде **само едно предложение** по настоящата процедура за набиране на предложения. Всяка организация може да изпълнява ролята на партньор в повече от един проект.

Допустими разходи

Допустими разходи по правилата на ЕСФ

1. Разходи за трудови и други възнаграждения и други доходи на физически лица, пряко ангажирани с изпълнението на финансираните дейности и необходими за тяхната подготовка и осъществяване, вкл. осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение съгласно националното законодателство:

- Разходи за брутни възнаграждения, осигуровки за сметка на работодателя и други доходи /както и всички доплащания по приложимото национално законодателство - обезщетения за неизползван отпуск, доплащане за прослужено време и др./ на физически лица, пряко ангажирани с изпълнението на финансираните дейности и необходими за тяхната подготовка и осъществяване.

- Възнаграждения и осигуровки за сметка на работодателя за експертни дейности, свързани с крайните бенефициенти: разходи за учители/възпитатели от училищата, чиято дейност е пряко свързана с целевата група, експерти и/или външни консултанти - чиято дейност е пряко свързана с целевата група, разходи за лица, свързани с оперативното изпълнение на дейностите на ниво училище - технически персонал, ангажиран и отговорен за подпомагането, приспособяването и осъществяването на техническа/административна поддръжка при реализация на основните дейности, свързани с процеса на реинтеграция на децата и учениците.

2. Разходи за командировки /дневни, пътни и квартирни/ на лицата, получаващи възнаграждения

3. Разходи за закупуване на материали, консумативи и други материални активи необходими за изпълнение на дейностите по проекта

4. Разходи за външни услуги, пряко свързани с финансираните дейности и необходими за тяхната подготовка и осъществяване.

4.1 Разходи за наем (и евентуално включени в него режийни разходи) за издръжка на помещенията предвидени за ползване от крайните потребители на дейностите по проекта.

4.2 Разходи за дейности, свързани с осигуряване на публичност (до 5% от разходите по Група А + Група Б) - подготовка и реализация на публикации, изготвяне на табели, брошури, стикери, листовки;

4.3 Разходите за телефон/факс, електричество/отопление, поддръжка на помещенията предвидени за ползване от крайните потребители на дейностите по проекта;

4.4 Разходи за конференции/семинари, описани и обосновани във Формуляра за кандидатстване;

4.5 Разходи за застраховки;

4.6 Други външни услуги, пряко свързани с изпълнението на допустимите дейности по проекта: разходите за одит на изпълнението на проекта, който е задължителен, когато размерът на безвъзмездната финансова помощ е на стойност над 200 000 лв. и неговия размер не надвишава 1% от размера на БФП; банкови такси са допустими само в случаите, когато в насоките за кандидатстване задължително е поставено условие за откриване на специална сметка, която да обслужва само проекта; транспортни услуги, разходи свързани възлагане на обучение.

5. Невъзстановим данък върху добавената стойност /за разделите от група А в случаите когато същият не може да бъде възстановен/.

Група Б - Допустими разходи по правилата на ЕФРР (до 10 % от разходите по Група А)

Не повече от 10 % от разходите по Група А могат да се използват за закупуване на ново оборудване, независимо от стойността и/или за строително-ремонтни дейности пряко произтичащи от дейностите по проекта.

1. Основен ремонт на дълготрайни материални активи

По настоящата схема за допустими по допълващ начин по правилата на ЕФРР се считат разходите за ремонтни дейности в помещения, в които ще се предоставя обучителната дейност, когато е приложимо..

2. Придобиване на дълготрайни материални активи - ДМА

Тук се влючват разходи за закупуване на оборудване, представляващо дълготрайни материални активи по смисъла на Закона за счетоводството, независимо от стойността на актива и пряко произтичащи от дейностите по проекта.

2.1. Придобиване на компютри и хардуер.

В това перо по настоящата схема е допустимо закупуването на компютри и периферия, пряко свързани с процеса на обучението.

2.2. Придобиване на стопански инвентар.

3. Придобиване на дълготрайни нематериални активи - ДНА

В това перо са допустими разходите за закупуване на лицензи за специализиран и приложен софтуер, свързан с изпълнението на дейностите, като това следва да се обоснове в проектопредложението.

4. Невъзстановим данък върху добавената стойност - ДДС за разделите от група Б в случаите когато същият не може да бъде възстановен.

Когато община, НПО или висше училище участват в проект и реализират разходи, свързани с придобиване на ДМА, след приключването на проекта същите ДМА трябва да останат собственост на училището/-ата и/или детската/-ите градина/-и, включени в проекта.

Група В - Разходи за организация и управление (до 10% от разходите по Група А + Група Б)

1. *Разходи за организация и управление* - до 10 % от преките допустими разходи . Те включват: разходи за възнаграждение и осигуровки на персонала свързан с администриране на проекта /ръководител, техн. сътрудник, счетоводител, др. експертен или технически персонал/, разходи за командировки на персонала, административни разходи за издръжка на офис на проекта /наем, режийни разходи, материали, консумативи/.

2. *Невъзстановим данък върху добавената стойност/разходи за организация и управление/*

Срок за подаване на проекти

Приемането на проектни предложения ще бъде без ограничения в срока на действие на схемата. Комисии ще оценяват проектните предложения периодично съгласно предварително обявен календарен график. През 2012 г. са предвидени три сесии за оценка:

- I сесия за оценка на проектни предложения, подадени до 09.01.2012 г. ще се проведе на 13.01.2012 г.;
- II сесия за оценка на проектни предложения, подадени до 09.04.2012 г. ще се проведе на 13.04.2012 г.;
- III сесия за оценка на проектни предложения, подадени до 09.07.2012 г. ще се проведе на 13.07.2012 г.

‘Реинтеграция на отпаднали ученици в образователната система’

Целта на операцията е насочена към реинтеграция на вече отпаднали ученици от образователната система и превенция на повторното им отпадане чрез:

- идентифициране на отпаднали ученици по региони и типове училища;
- установяване на връзката между времето на отпадане (клас) и възрастта на учениците;
- диагностициране на основните причини за отпадане;
- разработване на гъвкави механизми за реинтеграция;
- мотивиране на отпадналите за връщане в училище;
- мотивиране на родителите на отпадналите да подкрепят тяхното връщане в училище;
- създаване на адаптивна приемна среда в училище;
- индивидуални програми за работа с върнатите в училище за запълване на празнотите и пропуските в учебното съдържание;
- приложение на специфични адаптивни програми за познавателна мотивация на детето и ученика;
- създаване на устойчиви механизми за работа с родителите на отпадналите ученици (вкл. чрез привличане на помощници на учителя и експерти по етносоциални технологии и практики);
- допълнително обучение на учители и директори за работа с отпаднали деца и ученици, майчиният език на които не е български, с фокус към децата и учениците от ромски произход;
- допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин.

Размер на безвъзмездната финансова помощ

- Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 50 000 лева
- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 390 000 лева

По настоящата схема не се изисква съфинансиране от страна на кандидата

Допустими кандидати са:

- училища
- общини
- регистрирани организации с нестопанска цел

В случаите, когато кандидатът е община или неправителствена организация, тя задължително трябва да има за партньор училище. Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларират от кандидата и неговите партньори (ако е приложимо) и са обект на последваща проверка.

Когато Кандидатът е община и тя кандидатства с партньор/и, трябва задължително да представи и Решение на Общинския съвет за одобряване на споразумение за общинско сътрудничество, с партньора за кандидатстването по проекта, съгласно чл. 59 и сл. От ЗМСМА.

Допустими партньори:

- училища
- регистрирани организации с нестопанска цел

Продължителност

Проектните дейности трябва да приключат най-късно до 31.10.2013 г.

По настоящата схема са допустими следните дейности:

1. Идентифициране на отпаднали ученици;
2. Мотивиране на отпадналите за продължаване на образованието чрез информационни кампании;

3. Работа в общността с отпадналите и техните семейства;
4. Преодоляване на социалните пречки пред реинтеграцията на отпадналите ученици: закупуване на учебни пособия, материали и др.;
5. Дейности за наваксване на пропуснатия учебен материал, вкл. допълнителни занимания, допълнителни часове и др.;
6. Допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин.
7. Създаване на адаптивна приемна среда в училище: създаване на индивидуални учебни програми за наваксване на пропуснати знания и умения; допълнително обучение на учители и директори за работа с отпаднали ученици;
8. Въвеждане/реализиране на дейности за интеркултурно образование;
9. Реинтеграция на отпаднали ученици в училище и прилагане на механизми за превенция на повторно отпадане, вкл. чрез привличане на помощници на учителя

Допустимост на целевите групи

- Деца и ученици, отпаднали от образователната система;
- Учители;
- Директори;
- Педагогически съветници;
- Родители.

С цел постигане на интеграционен ефект от дейностите по настоящата операция е допустимо в проектните предложения да бъдат включени и деца, и ученици, които не са представители на целевата група, но тяхното участие ще допринесе за постигане целите на проекта и процедурата. За участниците в проекта са допустими и разходи във връзка с участието им в дейности по интеграция на представителите на целевите групи

Всеки кандидат може да подаде само едно предложение по настоящата процедура за набиране на предложения.

Всяка организация може да изпълнява ролята на партньор в повече от един проект.

Партньорската организация трябва да разполага с достатъчен капацитет.

Допустими разходи

С цел постигане на интеграционен ефект от дейностите, по настоящата операция са допустими разходи за деца и ученици, които не са представители на целевата група.

Когато община или НПО участват в проект и реализират разходи, свързани с придобиване на ДМА, след приключването на проекта същите ДМА трябва да останат собственост на училището/-ата включени в проекта.

I. Група А - Допустими разходи по правилата на ЕСФ

1. Разходи за трудови и други възнаграждения и други доходи на физически лица, пряко ангажирани с изпълнението на финансираните дейности и необходими за тяхната подготовка и осъществяване, вкл. осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение съгласно националното законодателство:

2. Разходи за командировки /дневни, пътни и квартирни/ на лицата, получаващи възнаграждения по раздел 1 - тук следва да се посочват Разходите за командировки на лицата получаващи възнаграждения по раздел 1 и лицата от целевата група, както и пътни разходи за целевата група. Тук не следва да се отчитат разходи свързани с транспортни услуги.

3. Разходи за закупуване на материали, консумативи и други материални активи необходими за изпълнение на дейностите по проекта, с изключение на недопустимите разходи по чл.10, ал.1, т.3 от ПМС 180 - същите следва да са пряко свързани с финансираните дейности и необходими за тяхната подготовка и осъществяване.

4. Разходи за външни услуги, пряко свързани с финансираните дейности и необходими за тяхната подготовка и осъществяване.

4.1 Разходи за наем (и евентуално включени в него режийни разходи) за издръжка на помещенията предвидени за ползване от крайните потребители на дейностите по проекта.

Могат да бъдат бюджетирани и разходи за наем на превозни средства, апаратура и други, пряко свързани и необходими за изпълнение на проектните дейности;

4.2 *Разходи за дейности, свързани с осигуряване на публичност (до 5% от разходите по Група А + Група Б) - подготовка и реализация на публикация, изготвяне на табели, брошури, стикери, листовки;*

4.3 *Разходите за телефон/факс, електричество/отопление, поддръжка на помещенията предвидени за ползване от крайните потребители на дейностите по проекта се отчитат в перо*

4.4 при условие че същите не са включени в Наема /по т.4.1/;

4.5 *Разходи за конференции/семинари, описани и обосновани във Формуляра за кандидатстване;*

4.6 *Разходи за застраховки - разходът трябва да е обоснован и пряко свързан с дейностите по проекта;*

4.7 *Други външни услуги, пряко свързани с изпълнението на допустимите дейности по проекта: разходите за одит на изпълнението на проекта, който е задължителен, когато размерът на безвъзмездната финансова помощ е на стойност над 200 000 лв. и неговия размер не надвишава 1% от размера на БФП /разходите за одит на публични организации не е задължителен/; разходи за откриване на банкова сметка, която да обслужва само проекта; транспортни услуги, разходи свързани възлагане на обучение.*

5. *Невъзстановим данък върху добавената стойност /за разделите от група А в случаите когато същият не може да бъде възстановен/.*

Група Б - Допустими разходи по правилата на ЕФРР (до 5 % от разходите по Група А)

Не повече от 5 % от разходите по Група А могат да се използват за закупуване на ново оборудване, независимо от стойността и/или за строително-ремонтни дейности пряко произтичащи от дейностите по проекта.

1. Основен ремонт на дълготрайни материални активи

2. Придобиване на дълготрайни материални активи - ДМА

2.1. Придобиване на компютри и хардуер.

2.2. Придобиване на стопански инвентар.

3. Придобиване на дълготрайни нематериални активи - ДНА

4. *Невъзстановим данък върху добавената стойност - ДДС за разделите от група Б в случаите когато същият не може да бъде възстановен.*

Група В - Разходи за организация и управление (до 10% от разходите по Група А + Група Б)

1. *Разходи за организация и управление: разходи за възнаграждение и осигуровки на персонала свързан с администриране на проекта /ръководител, техн. сътрудник, счетоводител, др. експертен или технически персонал/, разходи за командировки на персонала, административни разходи за издръжка на офис на проекта /наем, режийни разходи, материали, консумативи/.*

2. *Невъзстановим данък върху добавената стойност/разходи за организация и управление/*

Крайният срок за получаване на проектните предложения е 16 януари 2012 г., 16.30 ч.

КРАСИВА БЪЛГАРИЯ

КАМПАНИЯ-2012 за набиране на кандидати за участие по Проект „Красива България“ ще бъде оповестена през м. декември 2011 г.

В обявата ще бъдат посочени конкретните мерки, по които ще може да се кандидатства, финансовата им рамка, условията за кандидатстване и изискуемите документи.

С оглед извършване на своевременна подготовка на документацията от страна на участниците в КАМПАНИЯ-2012, Проект „Красива България“ уведомява следното:

1. Допустими за участие проектно-предложения могат да бъдат само тези, които са за обекти, предназначени за: административно обслужване; обществено обслужване в областта на културата и изкуствата; обществено обслужване в областта на вероизповеданията; обществено обслужване в областта на транспорта и електронните съобщения; граждански ритуали, обществени почивни домове; трайно задоволяване на обществените потребности в областта на физическото възпитание, спорта и социалния

туризъм; обекти със статут на недвижими културни ценности по смисъла на Закона за културното наследство; детски градини, училища, сгради и съоръжения за постоянните научни звена, академичните специализирани звена, общоакадемичните помощни звена и звената, извършващи стопанска дейност по Закона за Българската академия на науките; лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ, центрове за спешна медицинска помощ и др. подобни; обществено обслужване в областта на социалните услуги - дневни центрове, звена „Майка и бебе“, центрове за обществена подкрепа, центрове за настаняване от семеен тип, центрове за временно настаняване, кризисни центрове, защитени жилища, наблюдавани жилища, приюти, домове за възрастни хора с умствена изостаналост, домове за възрастни хора с психични разстройства, домове за възрастни хора с физически увреждания, домове за възрастни хора със сетивни нарушения, домове за възрастни хора с деменция и домове за стари хора. Проектно-предложения, които са за обекти, различни от горепосочените, няма да бъдат допускани.

2. По време на КАМПАНИЯ-2012, към всяко проектно-предложение трябва да се представи инвестиционен проект (в изискуемите по Закона за устройство на територията случаи) или проект за заснемане на обекта. Към всеки инвестиционен проект или проект за заснемане е задължително да се приложат технически спецификации и подробни количествени сметки, доказващи необходимите количества и видове СМР/СРР/КРР за изпълнение.

ЯПОНСКА ПРАВИТЕЛСТВЕНА ПОМОЩ ЗА РАЗВИТИЕ (ODA)

Програма за отпускане на безвъзмездна помощ за проекти на местно равнище

Програмата на правителството на Япония за безвъзмездно подпомагане на проекти на местно ниво (съкратено GGP) има за цел отпускането на парични помощи за осъществяването на проекти от сравнително малък мащаб (с термина ‘grassroots’ в английския език се обозначават елементите на общността на местно ниво) в развиващи се страни.

Популярна като “Безвъзмездна помощ за проекти на местно ниво” (GGP), тази схема подпомага проекти, подадени от различни организации като например неправителствени организации (НПО) и органи на местното самоуправление. Програмата е силно популярна, тъй като се осъществява директно по линия на посолството на Япония и за сравнително кратки срокове, което осигурява гъвкава и навременна подкрепа за проекти на местно ниво.

Програмата за подпомагане на проекти на местно ниво отпуска безвъзмездни помощи на местни власти, НПО, болници, основни училища и други нестопански организации с цел подкрепа за осъществяването на проекти за местно развитие.

Основните цели на програмата са:

- ★ осигуряване на навременна и адекватна подкрепа на региони и социални групи в затруднение, които по една или друга причина не могат да кандидатстват по програми за сътрудничество на междуправителствено ниво, заеми или техническа помощ;
- ★ да подкрепя инициативи на местно ниво и да окуражи участието на отделните елементи на общността в дейности, насочени към подобряване на социално-икономическата обстановка и битовите условия.

Размерът на дарението за един проект е ограничен до 10,000,000 японски йени, (74 500 EUR, по обменен курс 1 EUR = 134 Yen) за финансовата 2010 (април 2010 - март 2011). Подадени проекти, чиято стойност е по-малка от 5,000,000 йени се разглеждат приоритетно.

Допустими кандидати

Допустими кандидати за дарение по програмата за безвъзмездно подпомагане на проекти на местно ниво са органи на местното самоуправление, образователни, социални и медицински институции, както и организации с идеална цел. Ето някои примери за възможни получатели:

- Органи на местното самоуправление - общини (за нуждите на общината или от името на друга организация, напр. детска градина)
- Болници и други медицински институции
- Училища от задължителна общообразователна степен
- Детски градини и ясли**
- Социални институции**
- НПО ***

Забележки:

* Списъкът на възможните получатели не е ограничен до изброените по-горе.

** Препоръчително е общините да кандидатстват от името на детски градини и социални институции (домове за възрастни хора, домове за деца лишени от родителска грижа, домове за хора с физически и умствени увреждания и др.) тъй като по принцип този тип организации не разполагат със самостоятелен бюджет и финансовите им средства се отпускат и управляват от общините.

*** Има някои ограничения във връзка с неправителствените организации - кандидатстващите организации трябва да могат да докажат повече от 5 години дейност след основаването си и опит в осъществяването на проекти на местно ниво в България.

Особено внимание се отделя на проекти в следните сфери:

- Основно здравно обслужване
- Основно образование
- Борба с бедността
- Обществено благосъстояние/
Намаляване бедността
- Околна среда
- Земеделие, Горско стопанство и риболов
- Дребна индустрия
- Квалификация и преквалификация
- Основна регионална инфраструктура
- Помощ при бедствия (в малък р-р)

Недопустими кандидати:

- Фирми, корпорации, търговски дружества
- Дружества със стопанска цел от всякакъв вид
- Правителство
- Читалища, библиотеки
- Институции от по-висока образователна степен, ако приемът е само след 8ми клас

Допълнителна информация на: www.bg.emb-japan.go.jp/

ПРОГРАМА „ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ” НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА И МЕЖДУНАРОДЕН ФОНД „КОЗЛОДУЙ”

Целта на Програмата „Енергийна ефективност” („ПЕЕ”) на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Международен фонд „Козлодуй” (МФК) е да насърчи развитието на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници в България. ПЕЕ е основно предназначена за проекти на български общини и други обществени или частни организации. Предоставяното по Програмата финансиране (заеми комбинирани грантове) се допълва от техническа помощ за подготовката и изпълнението на проекти.

Програмата комбинира изгодни заеми от ЕИБ с грантове от МФК. Заемите от ЕИБ се предоставят на избрани общини и други публични и частни организации с посредничеството на участващите в Програмата **банки-партньори** на ЕИБ в България.

Стойността на проекта трябва да е в размер от 40 000 до 25 000 000 евро.

Полезният живот на проекта трябва да е поне 4 години (средносрочни и дългосрочни проекти).

Максималният срок за изпълнение на проектите обикновено не трябва да превишава 3 години.

Грантове от МФК в размер на 20% от ЕИБ заема

ПЕЕ предвижда комбиниране на ЕИБ заеми, предоставяни от банките-партньори на ЕИБ в България, с грантове от МФК. Общини и други обществени организации, които изберат да финансират енергийните си проекти по Програмата, имат право на грант в размер на 20% от ЕИБ заема. Условие за предоставяне на гранта е успешното приключване на проекта и заверката му от независимия енергиен **експерт**, който работи по Програмата.

Грантът за частни фирми и организации е в размер на 15 % от ЕИБ заема по проекти в областта на енергийната ефективност и в размер на 20 % от ЕИБ от заема по проекти в областта на възобновяемите енергийни източници.

Дългосрочни заеми от ЕИБ при изгодни условия

В качеството си на организация с нестопанска цел и благодарение на първокласния си рейтинг, ЕИБ предоставя заеми при най-добри условия. Финансирането от ЕИБ по принцип не надвишава до 50 % от общите проектни разходи, но в някои случаи този процент може да бъде увеличен до 75 %.

Заинтересованите общини, организации и фирми могат да кандидатстват по Програмата при **банките-партньори** на ЕИБ в България, които участват в ПЕЕ. Макар финансирането да се предоставя от ЕИБ, крайните условия за кредитополучателите се определят индивидуално от всяка банка-партньор в зависимост от нейните тарифи и условия.

Техническа помощ

С оглед улесняване успешното прилагане на Програмата, ЕИБ е ангажирала независим енергиен експерт (НЕЕ), който ще съдейства на общините и банките-посредници при избора, разработването и изпълнението на проекти. Ролята на НЕЕ е също да сертифицира успешното приключване на проектите, което е условие за предоставянето на гранта.

Програмата е насочена основно към **общини, държавни органи и други обществени организации**, които се нуждаят от финансиране за проекти в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници. **Под «държавни органи и обществени организации» се има предвид:**

-Република България (представявана от нейните министерства);

-области или райони;

-общини и техните сдружения;

-пътни, железопътни, пристанищни или летищни органи под държавен контрол, отдадени на -обществена концесия обществени услуги/благоустройствени работи (вкл. по линия на публично-частното партньорство) и агенции, гарантирани от тези власти;

-обществени или частни компании, които извършват благоустройствени дейности или предоставят услуги по изпълнение на подпроекти, в т.ч. физически и юридически лица за енергоефективни услуги (ЕСКО) по смисъла на чл. 20 и чл. 21 от Закона за енергийна ефективност в България.

Проектите, които отговарят на условията за финансиране по Програмата следва да са финансово обосновани, да са в съответствие с целите на ПЕЕ и да попадат в следните подотрасли:

Енергоспестяване / енергийна ефективност в сграден фонд

Малки електроцентрали за комбинирано производство на топлоенергия и електроенергия
Ветрова енергия
Електроразпределителни дружества
Газоразпределение
Слънчева енергия: фотоволтови и термални слънчеви колектори
ВЕЦ
Геотермална енергия
Топлофикация

Техническите параметри на проектите, които отговарят на условията за финансиране

Енергоспестяване в т.ч. енергийна ефективност в сгради

- Оценка от квалифицирани специалисти на техническата обосновка на проекти за енергоспестяване.
- Инвестиции в обновяване на съществуващи сгради (изолация, подмяна на котли и рехабилитация на системи за пренос на топлоенергия и управление на енергоснабдяването), набелязани от акредитирани специалисти в съответствие с Директива 2002/91/ЕС.
- Енергоспестяване до 20 % или повече спрямо периода, предхождащ проекта.
- Енергоспестяване в размер до 15-20 % може да подлежи на финансиране, когато служи за оправдаване на значителна част от инвестициите (поне 50 %).

Високоэффективно комбинирано производство на топлоенергия и електроенергия

- Оценка от квалифицирани специалисти на техническата обосновка на проекта.
- Препоръки:
- Топлоносители на гореща вода; пара само за промишлени нужди.
 - Модулни конструкции с използване на доказани технологии.
 - Без изгаряне на отпадъци.
 - В сравнение с разделното производство на топлоенергия и електроенергия, съоръженията за комбинирано производство да осигуряват поне 10 % енергоспестяване при използване на най-добрите налични технологични решения и същото гориво (вж. Директива 2004/8/ЕС относно методологията и еталонните стойности).
 - Малки и микроцентрали за комбинирано производство съгласно директивата, които осигуряват положителен енергоспестяващ ефект в сравнение с разделното производство на топлоенергия и електроенергия.

Ветрова енергия

- Избор на площадки, моделиране на ветроизточници и технически предпроектни проучвания от страна на квалифицирани и доказали се в практиката специалисти.
- Препоръки:
- Минимум едногодишни ветрови измервания на обекта, на височината на стълба; настоятелно се препоръчват двугодишни измервания.
 - Използване на стандартни и доказани технологични решения.
 - Обекти само на сушата.
 - Дисконтирани разходи за електропроизводство в размер на 80 евро на мВ/ч или по-ниски (дисконтова ставка от 5 % за срок от 15 години).

ВЕЦ

- Хидрологично моделиране и технически предпроектни проучвания, осъществявани от квалифицирани и доказали се в практиката специалисти.
- Препоръки:
- Обновяване/преоборудване на съществуващи ВЕЦ и язовири за напояване.
 - Малки и мини напорни ВЕЦ.

-Подробен преглед на възможностите за големи ВЕЦ въз основа на препоръките на - Международната комисия по големите язовири (височина на стената над 15 м, водовместимост от 10 млн. м³, или инсталирана мощност над 20 мВ).

-Дисконтирани разходи за електропроизводство в размер на 80 евро на мВ/ч или по-ниски (дисконтова ставка от 5% за срок от 20 години) за производство при базово натоварване; допустими са и по-високи дисконтирани производствени разходи за язовири, които произвеждат електроенергия при средно и пиково натоварване.

Геотермална енергия

-Геотермално моделиране и технически предпроектни проучвания, осъществявани от квалифицирани и доказали се в практиката специалисти.

Препоръки:

-Без сондажни рискове.

За проекти за електропроизводство, дисконтирани разходи за електропроизводство в размер на 80 евро на мВ/ч или по-ниски (дисконтова ставка от 5% за срок от 20 години).

Слънчева енергия: фотоволтови и термални слънчеви колектори

-Моделиране на слънчево лъчение и технически предпроектни проучвания, осъществявани от квалифицирани и доказали се в практиката специалисти.

Препоръки:

-Използване на изпитани технологии.

Топлофикация

-Техническата обосновааност на проекта да бъде оценена от квалифицирани специалисти.

Препоръки:

-Рехабилитация или разширяване на съществуващи системи.

-Разходи за дългосрочни доставки на топлоенергия в т.ч. съобразяване на необходимите мерки за рехабилитация с отделните котли в сградите.

-Енергоспестяване в размер на 20 % или повече в сравнение с периода преди проекта.

-Енергоспестяване до 15-20 % може да подлежи на финансиране, когато служи за оправдаване на значителна част от инвестициите (поне 50 %).

Банки-партньори на ЕИБ в България, участващи в Програмата „Енергийна ефективност”

Банка ДСК

Райфайзенбанк България

УниКредит Булбанк

НОРВЕЖКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ В БЪЛГАРИЯ

Норвежката програма за сътрудничество се управлява от норвежката държавна фирма „Иновация Норвегия” и има за цел да допринесе за икономическия растеж и устойчивото развитие в България. Цялостната координация на програмата от българска страна се извършва от Националното координационно звено - Дирекция „Управление на средствата от ЕС” в Министерство на финансите.

Финансовата помощ по програмата ще се предоставя посредством: индивидуални проекти, фонд за подготовка на проекти и фонд за подкрепа на пътувания за НПО и социалните партньори.

По Норвежкия финансов принос 2009-2014 България е заявила интереса си към приоритетните области:

-Иновации за екологосъобразна дейност:

„Иновации за екологосъобразна дейност“

„Нова програмна област: Наблюдение на земята и глобален мониторинг на околната среда и сигурност“

-Насърчаване на достойни условия на труд и тристранен диалог:

„Глобален фонд за достойни условия на труд и тристранен диалог“

-Човешко и социално развитие:

„Изграждане на капацитет и институционално сътрудничество с норвежки публични институции, местни и регионални власти“

„Инициативи в областта на публичното здраве“

„Взаимодействие в рамките на Шенген и противодействие на трансграничната и организираната престъпност, вкл. трафик на хора и „пътуващи престъпни групи“

„Насилие, основано на полов признак“

„Изграждане на капацитет за сътрудничество в областта на съдебната власт“

„Корективни услуги, вкл. без прилагане на мерки за задържане“

Очаква се програмата да стартира през 2012г.

Помощта за финансиране на индивидуални проекти следва да бъде от 250 000 до 5 000 000 евро.

Допълнителна информация относно приоритетните области, изисквания за съфинансиране, партньорства и процедури за кандидатстване, както и за апликационната форма за индивидуални проекти и фонда за подготовка на проекти може да бъде намерена на Интернет страницата - www.norwaygrants.org.

ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ НА ЕИП

Основната цел на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) е да насърчи икономическото и социалното развитие на България, като член на ЕИП в съответствие с националните приоритети и политиките на ЕС.

Страни донори : Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия

Специфични форми за безвъзмездна помощ

-Фонд за НПО-подкрепя проекти на НПО за укрепване на техния капацитет в избраните приоритетни области

-Фонд за подкрепа на сътрудничеството между училищата/предоставяне на стипендии, за обучение и обмяна на опит за преподаватели и експерти от средни учебни заведения и университети;

-Техническа помощ

Очаква се програмата да стартира през 2012г..

Допълнителна информация относно приоритетните области, изисквания за съфинансиране, партньорства и процедури за кандидатстване, както и за апликационната форма за индивидуални проекти и фонда може да бъде намерена на Интернет страницата - www.eufunds.bg и на <http://ngofund.flgr.bg/bg>